O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 31 август пайшанба

Сотувда эркин нархда
№ 170 (2467)

ЭГАЛИ ЮРТ ЭРКИНИ БЕРМАС

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси учинчи сессияси тўғрисидаги ахборот

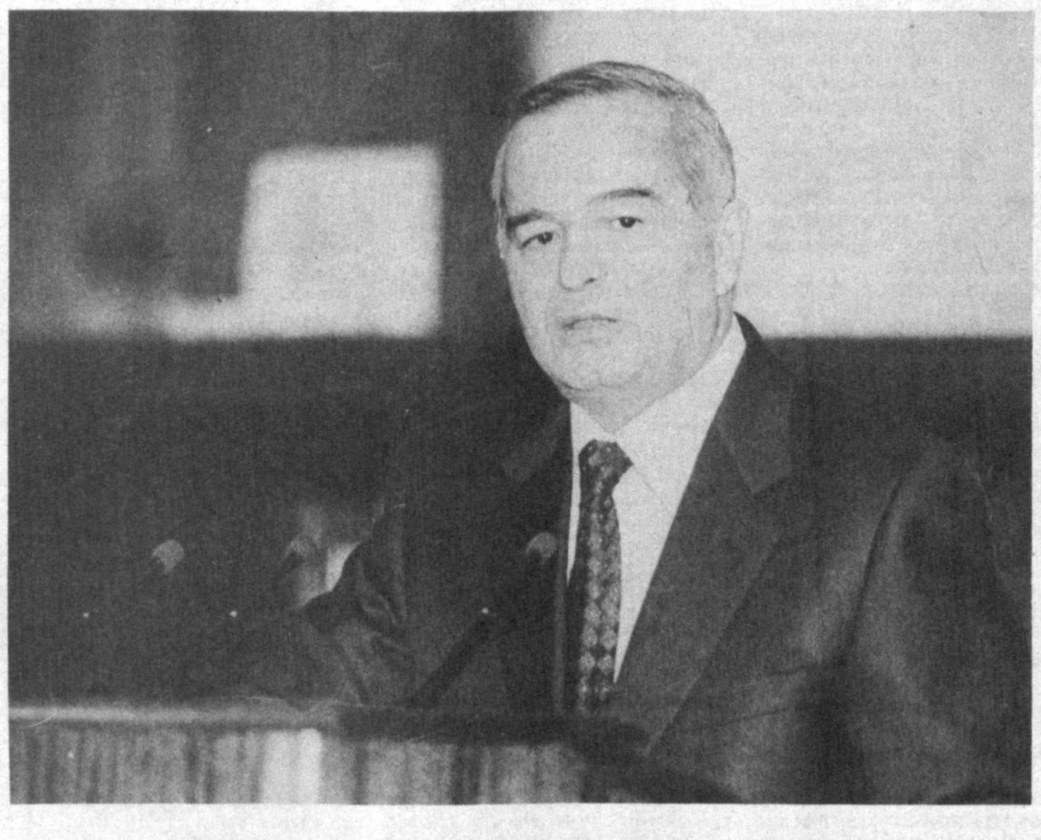

30 август куни Тошкентда Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси учинчи сессияси ўз ишини бошлади.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этмоқда. Мажлислар залида Вазирлар Маҳкамаси аъзолари, республика ташкилотларининг раҳбарлари, хорижий давлатлар элчилари ва дипломатия корпусининг вакиллари, чет эл ва мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларининг мухбирлари ҳозир бўлди.

Йиғилишни Олий Мажлис раиси Э.Халилов бошқармоқда.

Олий Мажлис сессиянинг ишчи органи – котибиятни тузди ва сессия кун тартибини тасдиқлади.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбарининг таклифи билан сессия иштирокчилари террорчиларга қарши операция жараёнида ҳалок бўлган Ватан ҳимоячилари хотирасини сукут сақлаш билан ёдга олди.

Президент ўз нутқида Ўзбекистоннинг айрим чегара ҳудудларида халқаро босқинчи тўдаларнинг террорчилик ҳаракатлари билан боғлиқ вазиятни чуқур ва батафсил таҳлил қилди. Ислом Каримов халқаро террорчиларнинг сурбетларча хуружларини халқимизнинг тинч ва яратувчанлик ҳаётига, мамлакатимизнинг ва Марказий Осиёдаги бошқа давлатларнинг барқарорлиги ва хавфсизлигига жиддий таҳдид сифатида баҳолади. Президент давлатимиз муқаддас сарҳадларини, фуқароларнинг тинчлиги ва осойишталигини бузишга бўлган ҳар қандай уринишларни қатъий бартараф этишга қодир эканлигини алоҳида таъкидлади. (Нутқ матни қуйида эълон қилинмоқда).

Шундан сўнг сўзга чиққан Ўзбекистон халқ шоири, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси А.Орипов, "Маҳалла" республика хайрия жамғармаси бошқаруви раиси Ш.Жалилов, "В.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси" давлат акционерлик жамияти бошқаруви раиси, бош директори В.Кучеров, Ўзбекистон халқ шоири, Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси раиси Э. Воҳидов, Ўзтелерадиокомпания "Ахборот" дастурининг Фарғона вилоятидаги махсус мухбири М.Обидов, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари Й.Сулаймонов терроризм, диний экстремизм ва фундаментализмнинг барча кўринишларини кескин қоралади, юртимиз чегарасида содир бўлган воқеаларга халқимиз душманларининг ёш мустақил давлатимизни демократия ва тараққиёт йўлида ривожланишини тўхтатиш мақсадида уюштирган ғаламислиги сифатида баҳолади.

Депутатлар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ўзбекистон фуқароларига, барча мамлакатларнинг парламентларига, жаҳоннинг тараққийпарвар жамоатчилигига мурожаатномасини қабул қилди. (Матбуотда эълон қилинмоқда).

Парламент "Жалолиддин Мангуберди" орденини таъсис этди. У билан Ватан сарҳадларини, она юртимиз тупроғини, мамлакатимиз мустақиллигини ва уни кўз қорачиғидек асрашда юксак ҳарбий маҳорат, қаҳрамонлик ва жасорат намунасини кўрсатган, давлатимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга улкан ҳисса қўшган қўмондонлик таркибига кирувчи ҳарбий хизматчилар тақдирланади. Орденни депутатлар эътиборига Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раиси Н.Жўраев ҳавола этди.

Мазкур масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сўзга чиқди. Янги орденнинг таъсис этилиши, деб таъкидлади давлатимиз раҳбари, биринчидан, ўзбек халқининг буюк ўғлонларидан бири, улуғ саркарда ва ёвга қарши жасоратли курашчи Жалолиддин Мангуберди хотирасига ҳурмат бажо келтиришдир. Иккинчидан, "Жалолиддин Мангуберди" ордени Ватан ҳимоячилари, Ўзбекистоннинг барча фуқароларининг ватанпарварлик руҳини кўтариши лозим. Ваҳшатли босқинчилар билан мардона курашган халқ қаҳрамонининг сиймоси Ўзбекистон ёшлари ва барча Ватан ҳимоячилари учун ёрқин тимсол бўлиб хизмат қилади. Янги орден бундан буён Ўзбекистон Республикасининг олий ҳарбий мукофоти бўлиб қолади.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Молия вазири Р.Азимов Давлат бюджетининг 2000 йил биринчи ярмидаги ижроси тўғрисида ҳисобот берди. Ушбу масала юзасидан Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси раиси А.Аҳадов қўшимча маъруза қилди.

Асосий молия ҳужжатининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни муҳокама қилишда Хўжаобод тумани ҳокими У.Охунов, Тошкент молия институти ректори М.Шарифхўжаев, Нукус шаҳри ҳокими И.Калмуратов "В.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси" давлат акционерлик жамияти бошқаруви раиси, бош директори В.Кучеров иштирок этди. Парламент Давлат бюджетининг 2000 йил биринчи ярмидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади.

Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси раиси А.Аҳадовнинг "Бюджет тизими тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасидан сўнг, мазкур ҳужжат тўғрисида Шофиркон тумани ҳокими Э.Ҳайдаров, "Ўзтадбиркорбанк" акциядорлик-тижорат банки бошқаруви раиси С.Қамбаров, Хоразм вилояти молия бошқармаси бошлиғи Б.Панаев ўз фикрларини билдирди. Депутатлар қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқуллаб, уни умумхалқ муҳокамасига қўйишга қарор қилди.

Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Н.Исмоилов депутатларга "Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ҳақида маълумот берди. Қонун лойиҳаси муҳокамасида Наманган тумани ҳокими Р.Исматуллаев, Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раиси ўринбосари Ю.Жўраев, Фарғона шаҳар ҳокими А.Мўминов иштирок этди. Парламент қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқуллаб, уни умумхалқ муҳокамасига қўйишга қарор қилди.

Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси А.Саидов депутатлар муҳокамасига "Қонунлар лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси тўғрисида"ги қонун лойиҳасини тақдим этди. Ушбу масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси "Камолот" ёшлар жамғармаси бошқаруви раиси Х.Абдураимов, "Қизилқумнодирметаллолтин" давлат концерни раиси Н.Кучерский, Молия вазирлиги ҳузуридаги давлат эҳтиёжлари учун қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид қилиш бўйича ҳисоб-китоблар жамғармаси директори К.Тошматов, "Маънавият ва маърифат" Наманган вилояти кенгашининг масъул котиби Х.Сайдуллаев, "Новатор" ишлаб чиқариш бирлашмаси директорлари кенгаши раиси А.Матвеев сўзга чиқди. Олий Мажлис қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқуллади. У умумхалқ муҳокамасига тақдим этилади.

Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси котиби А.Тўхташев янги таҳрирдаги "Судлар тўғрисида"ги қонун лойиҳасини депутатлар муҳокамасига ҳавола этди. Қонун лойиҳаси Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Қашқадарё вилояти кенгаши биринчи котиби Ф.Омонов, Ижтимоий масалалар ва бандлик қўмитаси котиби Ш.Умарова, Жиззах вилояти Ғаллаорол тумани Тозауруғ қишлоғи фуқаролар йиғини раиси Т.Норқуловнинг чиқишидан сўнг биринчи ўқишда маъқулланди. У умумхалқ муҳокамасига тақдим этилади.

31 август куни иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси учинчи сессияси ўз ишини давом эттиради.

СУРАТЛАРДА: сессия ишидан лавҳа.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ, М. АМИН олган суратлар.

Президент Ислом Каримовнинг Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг учинчи сессиясида сўзлаган нутқи

Ассалому алайкум, ҳурматли халқ депутатлари!

Муҳтарам дўстлар!

Аввало, юртимизга тажовуз қилган террорчи тўдаларга қарши жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган мард ва жасур ўғлонларимизни хотирлаб сукут сақлашингизни сўрайман.

Она Ватан ҳимояси, юртимизнинг тинчлиги йўлида ўз жонини фидо этган бу аскарларимизнинг ота-оналарига, оила аъзолари, ёру биродарларига яна бир бор ўз номимдан, халқимиз номидан чуқур ҳамдардлик билдириб, таъзия изҳор этаман. Бу ботир ўғлонларимизнинг номлари барчамиз учун мардлик ва жасорат, фахру ғурур тимсоли бўлиб қолади. Уларнинг сўнмас хотираси халқимиз ёдидан ҳеч қачон ўчмайди.

Азиз юртдошларим!

Чегара ҳудудларимизда рўй бераётган бу воқеалар ҳақида матбуотимиз, радио-телевидение орқали мунтазам ахборот бериб борилмоқда.

Жойларда бўлиб ўтаётган учрашувларда, йиғилиш ва митинглардаги чиқишларда ёвуз босқинчиларнинг кирдикорларига қарши ўз қаҳру ғазабини изҳор этаётган одамларимиз, барча юртдошларимиз қалбида аввало шундай бир табиий савол туғилмоқда:

Осойишта ҳаёт кечираётган, қўшнилари билан тил топишиб, тинч-тотув яшаётган халқимиз бошига бу бало-қазо қаердан келди? Унинг сабаблари, илдизлари, таг-томири қаердан келиб чиқмоқда?

Мен бу ҳақдаги ўз фикр-мулоҳазаларимни турли мулоқотлар ва чиқишларимда кўп маротаба билдирганман. Юртимизга суқилиб киришга, осуда ҳаётимизни бузишга уринаётган бу ёвуз газандалар ҳақида, уларнинг қабиҳ ниятлари ҳақида ҳам кўп гапирганман.

Бугунги чиқишимдан фойдаланиб, мен бу масалага аниқлик киритмоқчиман: хўш, бу Тоҳир Йўлдошев тўдаси, ўзини Наманганий деб атаётган Жума Ҳожиев тўдаси каби жиноий гуруҳларнинг асл мақсади нима?

Ўзи, бу разил кимсага нисбатан Наманган номини ишлатишни мен умуман ғайритабиий бир ҳол деб ҳисоблайман.

Бу қонхўр террорчи ўзига Наманган номини қўйиб олгани одамларимизда, айниқса, меҳнаткаш ва оққўнгил, диёнатли Наманган аҳлида қаҳру ғазаб уйғотмоқда. Улар бу кўрнамакни Наманганнинг номи, Наманганнинг нони кўр қилсин, деб қарғамоқда.

Нега деганда, террорчининг миллати йўқ, унинг ота-онаси йўқ, дини, иймони йўқ.

Ватанини, юртини, виждонини сотган бу кимсалар ўз кирдикорларини халқимиз учун муқаддас бўлган диний тушунчалар ниқоби остида амалга оширмоқда.

Лекин, ҳар бир ақли расо одам билиб турибдики, буларнинг ҳаммаси лўттибозликдан бошқа нарса эмас.

Нега деганда, бу ғаламисларда иймон-эътиқод, мусулмончиликдан заррача асар борми ўзи? Аслида булар виждонини, ота-онасини, эл-юртини пулга сотган қип-қизил сотқин, қип-қизил хоинлар эмасми?

Аслида улар хориждаги катта молиявий, ҳарбий, моддий имкониятларга эга бўлган экстремистик марказларнинг қўлидаги қўғирчоқ бўлиб, заҳарли чаёнга айланган разил кимсалардир.

Хўш, ана шу экстремистик, террорчи марказларнинг мақсад ва интилишлари нималардан иборат? Биз буни ҳам ўзимизга тўғри аниқлаб, англаб олишимиз зарур.

Шуни таъкидлашимиз лозимки, 1991 йилда мустабид совет империяси исканжасидан халос бўлганимиздан кейин ён-атрофимиздаги катта-катта давлатлар, турли сиёсий кучлар ва марказларда энди мустақилликка эришган Ўрта Осиё мамлакатлари ва уларнинг халқлари тўғрисида ғалати бир фикр ва қараш олға сурилди.

Мана шу ўзини эркин деб, ўзини озод деб эълон қилган, истиқлол йўлидан қадам қўяётган давлатлар ҳудудида улар ўзи учун гўёки бир бўшлиқ пайдо бўлгандай фараз қила бошлади.

Ана шу бўшлиқни эгаллаш, бу мамлакатлар ҳудудидаги беқиёс бойликларга эгалик қилиш, шу халқларни ўз сиёсати, ўз ҳукмронлигига бўйсундириш, энг асосийси, мана шу муҳим геополитик майдонни ўз таъсири доирасига олиш - баъзи бир ғаразли мақсадлар билан яшаётган сиёсий кучларнинг ниятига, тўғрироғи, хомхаёлига айланиб қолди.

Буни исботлаш қийин эмас. Минтақамиз мамлакатлари дуч келаётган турли муаммолар, юзлаб мисолларда бу интилишларни яққол кўриш мумкин.

Бизнинг юртимиз бугунги кунда ён-атрофимизда вужудга келган вазиятдан фойдаланиб, ўзининг узоққа мўлжалланган ёвуз мақсадларини амалга оширишга уринаётган турли экстремистик ақидапарастлик марказларининг ғаразли интилишлари қаратилган ҳудудга айланиб қолмоқда.

Бундай ниятларни амалга оширишда бу кучлар Ўрта Осиё давлатлари аҳолисининг аксарияти мусулмон экани, ислом дини улар учун ота-боболаридан қолган муқаддас дин бўлиб келаётганидан фойдаланишга уриндилар ва бугун ҳам уринмоқдалар.

Барчамизга маълумки, мустақилликка эришган биринчи кунларданоқ топталган қадриятларимизни, урф-одатларимизни, дину диёнатимизни, ўзимизга хос маданиятимизни тиклашни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйдик.

Афсуски, мана шу омиллардан, яъни бизнинг муқаддас динимизга бўлган муносабатимиздан нопок мақсадларда фойдаланиш, динимизни сиёсатга айлантириш ҳаракатлари оқибатида юртимизда ваххобийлик, "Ҳизбут-таҳрир" каби турли зарарли оқимларга қўшилган кимсалар ҳам пайдо бўлди.

"Ҳақиқий ислом"ни тиклаш, VIII асрлардаги бугун фақат номигина қолган халифаликни ўрнатишни даъво қилиб юрган, ҳақиқатда эса мамлакатимизни ўн-юз йиллар орқага суриб ташлашга олиб келиши мумкин бўлган турли ҳаракат ва марказларнинг кучайиб бораётган интилишлари бизнинг юртимизда охирги йилларда, айниқса, сезилиб қолди.

Бу хатарни бизнинг бугунги кунимиз ва эртанги истиқболимиз учун нақадар хавфли эканини сезишга, англаб етишга, унга қарши чоралар кўришга ҳаётнинг ўзи ҳар бир онгли инсонни даъват этмоқда.

Бу экстремистик кучлар ўз ҳаракатини собиқ совет империяси пароканда бўлиб, талвасага тушиб қолган йиллардаёқ бошлаган эди.

Катта молиявий манбаларга эга бўлган марказлар, уларнинг "диндош", "миллатдош" ниқоби остида юртимизга кириб келган вакиллари бир қарашда таъсирчан бўлиб кўринадиган сохта ғоялар, шиорлар, даъватларни ишга солиб, ҳатто мачит-мадрасалар қуриб беришга ҳам тайёр эканликларини кўрсатиб, айрим иродаси заиф одамларни мўмай пул эвазига сотиб олишга, тўғри йўлдан оғдиришга қаратилган ҳаракатларнинг оқибати бугунги кунда ҳам ҳаётимизда сезилмоқда.

Улар ўз фаолиятини, айниқса, 1991-93 йилларда кучайтириб юборди.

Биз дастлаб бу одамларни дин йўлида юрган, Худо йўлида бизга холисона ёрдам бераётган кишилар, деб қабул қилдик. Аксарият одамларимиз уларга нафақат дастурхонини, балки бағрини ҳам кенг очди.

Албатта, бунга халқимизнинг соддалиги, оққўнгил ва бағрикенглиги ҳам сабаб бўлди. Чунки, агар дунёда иккита содда халқ бўлса, унинг биттаси ўзбек халқи, агар битта бўлса – ўзбек халқининг ўзи, десак, бу ҳам, менингча, муболаға бўлмайди.

Бу ёвуз кучларнинг бизга, халқимизга етказган энг катта зиёни шу бўлдики, улар ғўр ёшларимизни йўлдан уришга ҳаракат қилди ва ҳаракат қилмоқда.

Турли мачит ва ҳужраларда уларнинг онгини, миясини заҳарлаб, муқаддас динимизнинг моҳиятини, маъно-мазмунини бузиб, бошқача талқин қилиб, фарзандларимизни йўлдан тойдиришга, уларни ўз халқига, ўз юртига, ўз ота-онасига қарши қилиб қўйишга уринди.

Ана шундай кирдикорлар натижасида қанча-қанча ёшлар катта пул эвазига ақидапараст кучларнинг тузоғига илиниб қолди.

Бугун, орадан анча вақт ўтганидан кейин, кўп жойларда ўша ёшларнинг ота-оналари ақл-ҳушини йиғиб, афсус-надомат, пушаймонликка берилиб, оҳ-воҳ тортмоқда.

Бугун бу ғаразли сиёсат ва ҳаракатлар биз учун нақадар хавфли, нақадар хатарли эканини барчамиз ҳис қилиб, англаб олмоқдамиз.

1992 йилдан бошлаб Тожикистонда давом этган беқарор вазият, фуқаролар уруши ҳам бунга яна бир омил бўлди. Юртимизда оғир жиноятлар, талончилик, қотиллик содир этиб, қочиб кетган кимсалар Тожикистондаги фуқаролик урушида турли қуролли гуруҳлар таркибида иштирок этди. Улар одам ўлдириш, кўпорувчилик, хунрезликни мана шу ерда ўзига касб қилиб олди.

Қисқа қилиб айтганда, бу экстремистик марказларнинг пировард мақсади – бизни танлаган йўлимиздан ортга қайтаришдир.

Яъни, бутун дунё интилаётган, фаровон яшаётган давлатлар қаторига қўшилищдек мақсадимиздан, униб-ўсиб келаётган янги авлоднинг олдида энди-энди очилаётган эркин ва озод ҳаёт йўлидан юртимизни яна орқага – ўрта аср тузуми ва жаҳолатига қайтариш, бизни боши берк кўчага киритиб қўйишдан иборат.

(Давоми 2-бетда).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент Жаноблари,

Ўзбекистон ўз Мустақиллигининг тўққиз йиллигини нишонлаётган шу кунларда Америка халқи номидан 1 сентябр – Миллий байрамингиз муносабати билан Сизнинг халқингизга ўзимнинг самимий қутловларимни ва энг эзгу истакларимни йўллайман.

Ўзбекистон Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорлик устувор бўлишини таъминлашда муҳим роль ўйнамоқда. Мен мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар тобора чуқурлашиб ва мустаҳкамланиб боришини сабрсизлик билан кутаман.

Самимий эҳтиром ила,

Уильям Жефферсон КЛИНТОН,
Америка Қўшма Штатлари Президенти.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби Олийлари,

Мустақиллик куни байрам қилиниши муносабати билан Сиз, Жаноби Олийларини ва Ўзбекистон Республикаси халқини зўр мамнуният билан муборакбод этаман ҳамда барчангизга бундан буён ҳам равнақ ва бахт-саодат тилаб билдирган ғоят самимий истакларимни изҳор қиламан.

ЕЛИЗАВЕТА II,
Буюк Британия Қироличаси.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Давлатингизнинг Мустақиллик куни байрам қилиниши Сиз, Жаноби Олийларига ўзимнинг самимий қутловларимни ҳамда шахсан Сизга, шунингдек Ўзбекистон халқига омонлик тилаб билдирган эзгу истакларимни изҳор этишимга имкон бераётганидан мамнунман.

БЕАТРИКС,
Нидерландия Қироличаси.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони

ЖАЗО ТОПҚУСИДИР...

Бировга ёмон сўз айтсам мен агар,
Тушунардим унинг жавоби қайтса.
Чидардим ўзимга сочишса заҳар,
Гинаси бўлса гар юзимга айтса.

Кимдир Ватанингга тош отса бироқ,
Бегуноҳ бандалар бағрин қилса қон,
Шарҳлаб беролмайман бу ҳолни мутлоқ,
Буни тушунмайман асло, ҳеч қачон.

Сенга шеърим ёқмас, кимимдир ёқмас,
Айт, не гуноҳи бор бутун бир халқнинг?
Билиб қўй, бу дарё тескари оқмас,
Сенга жазоси бор яратган Ҳақнинг!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ўзбекистон фуқароларига, барча мамлакатларнинг парламентларига, жаҳоннинг тараққийпарвар жамоатчилигига МУРОЖААТНОМАСИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим чегара ҳудудларига халқаро террорчи тўдаларнинг суқилиб киргани халқимизнинг тинч бунёдкорлик ҳаётига, мамлакатимиз ҳамда Марказий Осиё минтақасидаги бошқа давлатларнинг барқарорлиги ва хавфсизлигига жиддий таҳдид солмоқда. Тиш-тирноғигача қуролланган, чет элларда махсус тайёргарликдан ўтган, турли миллатга мансуб босқинчи– террорчилар зўравонлик ва ёвузлик билан жамиятимизнинг тинчлиги, осойишталигини бузишга уринмоқда.

Бу разил ҳаракат – одамийлик қиёфасини йўқотган террорчиларнинг Ўзбекистон мустақиллигига, унинг конституцион тузумига қарши, кўпмиллатли халқимизга, шу заминда яшаётган ҳар бир инсонга нисбатан қабиҳ хуруждир.

Бу – фарзандларимиз, ота-оналаримизнинг ҳаётига, опа-сингилларимизнинг орномуси ва қадр-қимматига қарши қаратилган жирканч тажовуздир.

Биз мамлакатимизнинг чегара ҳудудларида содир этилган бу террорчилик ҳаракатларини халқимизни ўзи танлаган демократия ва тараққиёт йўлидан қайтариш мақсадида айрим сиёсий куч ва қора ниятли марказлар томонидан олдиндан тузилган режа асосида амалга оширилган фитна деб баҳолаймиз.

Муқаддас тупроғимизга тажовуз қилган босқинчиларни батамом йўқ қилиб ташлаш, сарҳадларимизни мустаҳкамлаш бўйича Ўзбекистон Республикасининг Президенти, мамлакат Қуролли Кучлари Олий Бош Қўмондони Ислом Каримов раҳбарлигида барча зарур чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Ёвуз кучларни юртимиз сарҳадларида яксон этган Ватан ҳимоячилари халқимизнинг юксак эҳтиромига лойиқ.

(Давоми 4-бетда).

Фармон ва шарҳ

МЕҲР-МУРУВВАТ ВА ИНСОНПАРВАРЛИК ТИМСОЛИ

Куни кеча республикамиз матбуотида Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг тўққиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди.

Журналист Сафар ОСТОНОВнинг ҳуқуқшунослик фанлари доктори, профессор Ҳалимбой БОБОЕВ билан суҳбати ана шу ФАРМОН ШАРҲИГА бағишланади.

- Ҳалимбой ака, Конституциямизнинг 93 - моддасига биноан фақат мамлакатимиз Президенти амнистия эълон қилиш, жиноят содир этган шахсларни авф этиш ваколатига эга. Бу ваколат ўзининг изчил амалий ижросини топиб келаётганига ҳар биримиз гувоҳмиз. Ўйлаб кўрилса, бундай меҳр-мурувват, бир томондан, мустақил давлатимиз умуминсоний тамойилларга, ҳуқуқий давлат принципларига тобора қатъий риоя қилиб бораётганини англатса, иккинчи томондан, халқимизнинг бағрикенглиги, меҳр-шафқат, кечиримлилик каби юксак фазилатларга эга эканлигини кўрсатади. Навбатдаги амнистия шу фикримизнинг яна бир исботидир.

Сиз ҳуқуқшунос олим сифатида, аввало, амнистиянинг ана шу жиҳатлари ва унинг олдингиларидан асосий фарқлари ҳақида тўхталсангиз?

— Мустақил давлатимизнинг бош қомуси — Конституция моҳият эътибори билан бизнинг олий мақсадимиз — инсонпарвар, ҳуқуқий-демократик давлат барпо этишга хизмат қилади. Ҳуқуқий-демократик давлат деганда жамиятдаги барча табақа, шахсларнинг манфаатлари, ҳақ-ҳуқуқи ҳимояси кафолатлангани англанади. Биз мустақилликка эришганимиздан кейингина мамлакатимиз ҳар бир фуқаросининг орзу-умиди, эркин яшаш ҳуқуқи ўз қадрини топа бошлади. Инсон ҳаётда турли хил вазиятларга тушади. Билиб-билмай жиноятга қўл уриши, ҳатто мудҳиш кўргуликлар содир этиши мумкин. Шундай шахсларга ҳам, аввало, инсоний нуқтаи назардан ёндашиш, уларнинг ҳаётда тўғри йўл топиб олишига кўмаклашиш бугунги сиёсатимизнинг узвий қисмини ташкил этади.

(Давоми 4-бетда).

ЭГАЛИ ЮРТ ЭРКИНИ БЕРМАС

Президент Ислом Каримовнинг Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг учинчи сессиясида сўзлаган нутқи

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ўрта Осиёда ҳам Афғонистондагига ўхшаган — унинг номини амирлик дейдими, халифалик дейдими ёки ислом давлати дейдими, ишқилиб, шундай тузум ўрнатиш ва бизни ана шундай ҳолатга тушириш. Мана шундай вазиятни вужудга келтириб, бизнинг юртимизда ўз ҳукмронлигини ўрнатиш.

Булар ўз мудҳиш режаларини амалга оширишда ҳеч нарсадан тоймайдиган разил кучлар эканини ҳаммамиз яна бир бор яхши англаб олишимиз даркор.

Савол туғилиши мумкин: нима учун бундай ҳаракат ва кучлар бугунги ҳаётимизни бузиш мақсадида, авваламбор, Ўзбекистонга ҳамла қилмоқда?

Аввало, шуни айтиш керакки, Ўзбекистон давлатининг обрўси, унинг таъсири, салоҳияти ҳаммага маълум.

Бизнинг мамлакатимиз нафақат Ўрта Осиё, балки бутун Марказий Осиёнинг энг қулай геополитик нуқтасида жойлашган. Қолаверса, юртимиз аҳолиси бутун минтақа аҳолисининг эллик фоизини ташкил қилади.

Ҳаммага аёнки, Ўзбекистон қандай йўлни танласа, ўз тараққиёти учун қайси йўлни маъқул деб белгиласа, албатта, бу йўл ён-атрофдаги бошқа давлатларга ҳам таъсир кўрсатиши — буям муқаррар ҳақиқат.

Экстремистик кучларнинг ёвуз ниятлари замирида яна бир нарса борки, биз уни ҳам ҳисобга олишимиз керак.

Ўзбекистон ўзининг қадимий тарихи билан, маданий-маънавий салоҳияти билан, энг муҳими, ислом фалсафаси, ислом динининг олижаноб ғояларини юксалтиришга, унинг илмий асосларини яратиб, динимизнинг обрўсига обрў қўшгани билан мусулмон оламида беқиёс мавқега эга. Улуғ аждодларимиз ва буюк боболаримизнинг бу борадаги унутилмас хизматларини ислом дунёсида ҳеч ким инкор этолмайди.

Имом Бухорий, Имом Термизий, Мотуридий, Марғилоний, Замахшарий, Нажмиддин Кубро, Баҳоуддин Нақшбанд каби уламоларимизнинг ўлмас номлари, муқаддас сиймоси олдида бутун мусулмон олами тиз чўкади. Уларнинг ислом дини ривожи йўлидаги улкан хизматларини бутун дунё тан олади.

Экстремистик кучларнинг энг разил мақсади — мана шундай буюк меросга эга бўлган ўзбек халқини, бугун юртимизда яшаётган барча мўмин-мусулмонларни шу меросдан айириш, ота-боболаримиз амал қилиб келган ва бизларга ҳам буюрган йўлдан қайтишга мажбур этишдир.

Уларнинг яна бир шум нияти — бизнинг юртимизда асрлар, минг йиллар давомида шаклланган асл мусулмончилик қоидалари ва қадриятларини топташ, азалдан ислом ривож топиб келган маконни вайрон этишдан иборат.

Бу қора гуруҳларнинг қилаётган хунрезликлари, мусулмон мусулмонни ўлдириши, мусулмон мусулмонга қўл кўтариши гуноҳи азим ҳисобланган инсонпарвар динимизни, ҳатто муқаддас китобимиз бўлган Қуръони карим оятларини поймол қилиш эканини кўрсатмайдими?

Ахир, пайғамбаримизнинг: "Мўминларнинг қонини, мўминларнинг обрўсини тўкиш, мўминларнинг молига кўз олайтириш — мўминлар учун ҳаромдир", деган сўзлари ўзини мусулмон деб билган ҳар бир инсон учун сабоқ бўлиши керак эмасми?

Агар улар мана шундай қабиҳ ниятларига эриша олса, бу ҳол бутун мусулмон дунёсига ўз таъсирини кўрсатади, манфур кучларнинг пировард мақсадларига эришиши учун замин бўлади.

Буни ҳам ҳеч ким унутмаслиги керак.

Яна бир фикрни таъкидлаш зарурки, бугун бизга нисбатан бўлаётган мана шундай тазйиқ эртага бошқа давлатларнинг ҳам бошига тушиши мумкин. Буни Тожикистон ва Қирғизистон мисолида яққол кўриб турибмиз.

Ўтган йили Қирғизистон жанубига, яъни Боткен вилоятига 500-600 нафар террорчининг бостириб киргани ҳам бу фикрни тасдиқлайди.

Минг афсуски, уларга ўтган йили муносиб зарба берилмади. Улар тўрт нафар япон фуқароси ва Қирғизистоннинг бир неча мансабдор шахсларини гаровга олиб, ҳеч қандай тўсиқсиз Тожикистон ҳудудидаги ўз базаларига қайтиб кетди ва янада каттароқ миқёсдаги ҳужумга тайёргарлик кўра бошлади.

Орадан роппа-роса бир йил ўтиб ўша мудҳиш воқеаларнинг такрорланиши ана шунинг натижасидир. Босқинчи гуруҳлар, аввало, Афғонистон ҳудудидаги лагерларда ва Тожикистоннинг тоғли жойларида бир йил тайёргарлик кўриб, яна ҳаракат бошлади. Яъни, улар ўтган йили эришмаган мақсадларига бу йил эришмоқчи эканига гувоҳ бўлиб турибмиз.

Террорчи тўдаларнинг Ўзбекистон ҳудудидаги Сариосиё ва Узун, Қирғизистоннинг Лайлак туманидаги ўтиш қийин бўлган тоғли жойларга бир вақтнинг ўзида бостириб келиши, авваламбор, уларнинг бир марказдан буйруқ олгани, бир марказдан туриб бошқарилаётганини кўрсатиб турибди.

Бизнинг қўлимизда бўлган маълумотларга асосланиб уларнинг марказлари Қобул, Қандаҳор, Тавилдара ва Гарм атрофидаги қишлоқларда жойлашганини исбот қилиб бериш қийин эмас.

Яна бир бор айтаман: бу қуролланган жангари тўдаларнинг бир пайтнинг ўзида ҳам Ўзбекистон, ҳам Қирғизистон ҳудудига бостириб кирганини яхлит стратегиянинг бир қисми, занжирнинг бир ҳалқаси эканини биз яхши тасаввур қилишимиз керак.

Шу ўринда Қирғизистон қуролли кучлари, ботир қирғиз ўғлонларининг халқаро террорчиларга қарши жасорат билан зарба бераётганини алоҳида таъкидлашни истардим. Тўқнашувларда қирғиз армиясининг аскар ва офицерлари билагида кучи, юрагида ўти борлигини яққол намоён қилмоқда. Ва улар ўз мардлиги, ўз матонати билан ҳурмат қозонмоқда.

Мен мана шу минбардан туриб яна бир бор айтмоқчиман: биз қирғиз халқи, шахсан Қирғизистон Президенти Асқар Акаевнинг босқинчиларни йўқ қилиб ташлаш бўйича кўраётган барча чора-тадбирларини қўллаб-қувватлаймиз.

Ҳурматли депутатлар!

Босқинчи тўдаларнинг тажовузлари ҳақида гапирганда, шунга ҳам эътибор бериш керакки, уларнинг яна бир мақсади — гиёҳванд моддаларни ўтказиш учун йўллар — коридорлар очиш ва бу коридорларни ҳимоялашдан иборат бўлган. Бу ҳам уларнинг биринчи даражали режаларига кирган. Нега деганда, бугунги кунда дунёда етиштирилаётган гиёҳванд моддаларнинг 60-70 фоизи айнан Афғонистонга тўғри келмоқда. Ва шу наркотикларни тарқатиш, харидорларга етказиб бериш ҳисобидан миллион ва миллиард доллар мўмай пул топаётгани бугун халқаро жамоатчиликка яхши маълум.

Яна бир савол туғилади: бу ёвуз тўдалар бизнинг ҳудудимиз ва Қирғизистонга қаердан суқилиб киряпти?

Мен бу тўғрида ҳам икки оғиз айтиб аниқлик киритмоқчиман.

Аввало, бу террорчи тўдаларнинг Афғонистонда, Тожикистоннинг Афғонистон билан чегарадош бўлган Тавилдара ҳудудида жойлашган лагерларда тайёргарлик кўргани мавжуд маълумотлар асосида ўз тасдиғини топмоқда.

Яна шунга аниқлик киритиш керакки, қарама-қарши кучлар ўртасидаги яраш битими асосида охирги пайтларда Имомали Раҳмонов ҳукумати раҳбарлигида Тожикистонда катта натижага эришилаётганини ҳеч ким инкор қилмайди.

Биз Тожикистон ҳукуматининг бугун ўз юрти тинчлигини мустаҳкамлаш, осойишталик ўрнатиш, халқни жипслаштириш, иқтисодиётни тиклаш, одамларга муносиб шароит яратиб бериш борасида қилаётган ҳаракатларини қўллаб-қувватлашимизни, қўлимиздан келган барча ёрдамни беришга тайёр эканимизни кўп марта айтганмиз.

Чунки тинчлик жараёнига бошқа ҳеч қандай муқобил йўл йўқ. Буни ҳаммамиз яхши тушунамиз.

Лекин, минг афсуски, энди-энди тинчлик қарор топиб бораётган бу мамлакатда бундай йўлни номақбул деб биладиган кучлар ҳам борки, улар Тожикистоннинг ўзида ва унинг ён-атрофида жойлашган қўшни давлатларда ҳам топилади. Уларга бундай жараён, тинчлик йўлидан қадам-бақадам олға юриш ёқмаётган, уларнинг Тожикистонни бу йўлдан қайтаришга уринаётганини бугунги кунда яққол кўриш мумкин.

Тожикистоннинг ҳукумат қўшинлари таркибига қўшилмаган, тоғу тошда изғиб юрган, номигагина ўзини бетараф деб кўрсатаётган бу қуролли гуруҳлар кўп жойларда ҳали-бери ўз мудҳиш ишларини тўхтатгани йўқ, ёвуз ниятларидан воз кечгани йўқ.

Бундай қабиҳ ниятларни амалга оширишда бир вақтлар Ўзбекистондан кочиб, Тожикистон ва Афғонистондан паноҳ топган қўли қонга ботган жиноятчи ва қотиллар тўдалари уларнинг қаторидан алоҳида ўрин олмоқда.

Буларнинг ўрнашиб олган жойлари — Тожикистоннинг Жирғатол, Хоит, Тавилдара, Қоратегин, Тоғли Мастчоҳ ҳудудларидир.

Сариосиё тоғларига суқилиб кирган ва тоғли тепаликларда ўзига база қуриб ўрнашиб олмоқчи бўлган гуруҳ ҳам, яқинда Ленинобод вилоятининг Ашт тумани орқали Тошкент вилоятининг тоғли Бўстонлиқ ҳудудига кириб келган 15 нафарга яқин террорчилар гуруҳи ҳам — буларнинг барчаси аввало мана шу Тавилдара атрофида тайёргарлик кўрган ва шу ердан ёвуз ниятини амалга ошириш учун йўлга чиққан.

Азиз дўстлар!

Бугун қўлимизда ана шу воқеаларни таҳлил этиш ва дастлабки хулосалар чиқариш учун имкон берадиган етарли маълумотлар бор. Уларга таянган ҳолда қуйидагиларни айтиш мумкин:

БИРИНЧИДАН. Қуролланган жангари тўдаларнинг бир вақтнинг ўзида ҳам Ўзбекистонга, ҳам Қирғизистонга суқилиб кириши қандайдир дала командирлари ёки жиноий гуруҳларнинг ўзича қилган хатти-ҳаракати эмас.

Аксинча, бу тажовуз Марказий Осиё мамлакатлари ҳудудидан ташқарида фаолият кўрсатаётган муайян марказ томонидан пухта ишлаб чиқилиб, мувофиқлаштирилган ҳолда амалга оширилаётган ҳаракатдир.

ИККИНЧИ ХУЛОСА. Бугун ҳаётнинг ўзи қуролли кучларимизни ислоҳ қилиш бўйича стратегик аҳамиятга эга қарорларимизнинг тўғри бўлганини, уларнинг ўз вақтида қабул қилинганини кўрсатиб турибди.

Бу соҳадаги ислоҳотларимизнинг маъно-мазмуни — пухта ташкил этилган, тезкор ва ҳаракатчан; яхши таъминланган, замонавий қурол-яроғ ва техника воситаларига эга бўлган, маҳорати баланд, ҳар қандай мураккаб шароитда ҳам мукаммал ҳаракат қила оладиган армияни шакллантиришдан иборат.

Армиямиз ҳозирги энг юксак талабларга жавоб бериши, мамлакатимиздаги тинчлик ва осойишталикни самарали ва ишончли ҳимоя қила олиши зарур. Ҳар қандай босқинчига, у қаерда бўлишидан қатъи назар, қақшатқич зарба беришга қодир бўлиши керак.

Айни вақтда, мен шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, биз ҳеч қайси мамлакат ҳудудида, жумладан, Афғонистонда ҳам уруш олиб бормоқчи эмасмиз.

Афғонистон билан чегарамизда ҳарбий тўқнашувлар, узоқ давом этадиган низолар, қарама-қаршилик келтириб чиқаришга бўлган ҳар қандай уринишлар — эҳтимол, бу кимларнингдир режаларига кирса-да — бизнинг ташқи сиёсат доктринамиз талабларига мутлақо тўғри келмайди.

Бизнинг қуролли кучларимиз, аввало, ўз Ватани, ўз сарҳадлари, она юртимиз тупроғини ҳимоя қилишга қодир бўлиши даркор.

Бизнинг армиямиз ҳар қандай ўзига хос шароитда, жумладан, чегараларимиз ўтган тоғларнинг юриш жуда қийин бўлган жойларида ҳам ҳаракат қила олиши, ҳудудимизга суқилиб киришга уринадиган ҳар қандай қуролли босқинчи гуруҳларни қуршаб олиб, уларни йўқ қилишга доимо тайёр ва қодир бўлиши керак. Бунинг учун барча имкониятларимиз ва мавжуд салоҳиятимиз сафарбар этилиши, ишга солиниши лозим.

Азиз ватандошлар!

Яқинда мен мавжуд вазият билан бевосита танишиш учун Сариосиёга борганимда Ватанимизга чексиз муҳаббат ва садоқат билан хизмат қилаётган, эл-юртининг озодлиги, осойишталиги учун мардона курашаётган аскар ва офицерларимиз билан учрашдим.

Армиямизни янада кучли қилиш, аскарларимизнинг жанговар тайёргарлиги ва ҳарбий маҳоратини ошириш, уларнинг азиз бошини омон сақлаш, ҳаётини асраш учун бизнинг қилаётган ҳаракатларимиздан жамоатчилигимиз матбуот ва телевидение орқали хабардор, деб ўйлайман.

Биз қуролли кучларимиздан, она юртимиз ҳимояси учун ҳаётини ҳам бахшида қилишга тайёр турган аскарларимиздан ҳеч нарсани аямаслигимиз лозим. Улар қурол-яроғ, ўқ-дори, ҳарбий-техник воситалар, озиқ-овқат, кийим-кечак масаласида ҳеч қандай камчилик сезмаслиги шарт.

Токи ўз халқини ҳимоя қилиш учун жангга кираётган ҳар бир аскар мамлакати ва халқи унинг учун бор имкониятларини ишга солаётганини ҳис этиб турсин.

Шу фурсатдан фойдаланиб айтмоқчиманки, олдимизга қўйган мана шу вазифани тезроқ амалга ошириш ҳар биримиз учун ҳам қарз, ҳам фарз бўлиши зарур. Бу Ўзбекистонда яшаётган ҳар қайси инсоннинг бурчига, виждоний ишига, ғурур-ифтихорига айланиши лозим.

УЧИНЧИДАН. Мамлакатимиз хавфсизлигини таъминлашда аҳолининг, аввало, чегара ҳудудларида яшайдиган фуқароларимизнинг ҳушёрлигини ошириш улкан аҳамиятга эга. Бу ишда "Чегара посбонлари" ва "Маҳалла посбонлари" бўлинмалари ғоятда муҳим ўрин тутиши керак.

Бугунги кунда мамлакатимизда 7 мингдан ортиқ "Маҳалла посбонлари" тузилмалари ва 150 дан зиёд "Чегара посбонлари" отрядлари фаолият кўрсатмоқда. Мард ва жасур, ўз Ватанига садоқатли ёшлардан таркиб топган бу тузилмалар мамлакат хавфсизлигини таъминлашда муҳим бўғинга айланиши даркор.

Мудофаа, ҳуқуқ-тартибот, хавфсизлик идоралари, ўз навбатида, бу жамоатчилик тузилмаларини зарур воситалар билан таъминлаш, уларнинг жанговар тайёргарлигини ошириш борасида тегишли чора-тадбирларни кўриши керак.

Маҳалла қўмиталари жамоат тартибини таъминлаш, одамларнинг ҳушёрлиги ва ён-атрофда рўй бераётган воқеаларга онгли муносабатини ошириш учун ўз ишларини фаоллаштириши даркор.

Уларнинг вазифаси, керак бўлса, бевосита асосий бурчи — маҳалла аҳлининг, бутун жамоатчиликнинг сергаклигини бир эмас, бир неча марта ошириш, "Ўз уйимизни ўзимиз асрайлик" деган даъватни амалий ҳаётга жорий этишдан иборат.

Шу фурсатдан фойдаланиб, ёш, ғўр, ҳали ҳеч нарсани кўрмаган, лекин мияси заҳарланаётган ўзининг болаларига гапи, сўзи, таъсири ўтмаётган, бу борада заифлик қилаётган оталарга қаратиб, уларни алоҳида огоҳлантириб айтмоқчиман:

Биз — ўзбек халқи кечиримли халқмиз. Лекин кечиришнинг ҳам, раҳмдилликнинг ҳам чегараси бор. Шуни яхши англаб олинглар — ёвуз, қабиҳ, нопок йўллардан қайтишга ақли етмаётганларга бошқа кечириш, раҳмдиллик бўлмайди.

Ҳар ким ўзининг кирдикорлари учун халқ олдида, эл-юрт олдида, қонун олдида жавоб беради.

Ҳар биримиз лоқайдлик, бепарволик ва бегамлик иллатидан халос бўлишимиз, ҳар бир фуқаро мамлакатимизда содир бўлаётган ҳар қандай воқеа менга, менинг тақдиримга бевосита дахлдор, деб ҳисоблаши айниқса муҳим.

Содда қилиб айтганда, ҳар бир инсон ўз уйи, маҳалласи ва юртининг хавфсизлигини таъминлаш учун аввало унинг ўзи қайғуриши, бу ишни муқаддас фуқаролик бурчи деб билиши зарур.

ТЎРТИНЧИДАН. Минтақада тинчлик, барқарорлик ва хавфсизликка таҳдид солувчи ташқи ва ички хатарларнинг ёйилишига йўл қўймаслик, уларнинг олдини олиш учун Марказий Осиё мамлакатларининг саъй-ҳаракатлари, салоҳият ва имкониятларини мувофиқлаштириш ва бирлаштириш, ўзаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ўта муҳим аҳамият касб этади.

Бугунги кунда хавфсизлик масаласи барчамиз учун бирдек бўлинмас тушунча эканини ҳаётнинг ўзи яна бир карра исботламоқда.

Агар бугун бирон-бир қўшни давлат устида хавф-хатар пайдо бўлса, эртага у албатта бизнинг бошимизга, бизнинг уйимизга ҳам келади. Бу хатардан ҳеч ким четда тура олмайди, яшириниб, қочиб қутулолмайди.

Шу маънода, Қирғизистон, Тожикистон ва бошқа қўшни давлатларнинг хавфсизлиги бу — бизнинг, бутун минтақа халқларининг хавфсизлигидир. Буни ҳаммамиз яхши тушуниб олишимиз керак. Бу борада кўп нарса раҳбарларга, энг аввало, давлат раҳбарларига боғлиқ.

Ўзбекистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Тожикистон давлат бошлиқлари ва Россия Президентининг махсус вакили иштирокида яқинда бўлиб ўтган Бишкек учрашувида ҳам томонларнинг бу масала бўйича фикри муштарак экани яққол намоён бўлди.

Ишончим комилки, фақат ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатларимизни тезкорлик билан мувофиқлаштирган ҳолда ҳар қандай тажовузларга, фуқароларимиз тинчлиги ва осойишталигини бузишга қаратилган ҳар қандай хатти-ҳаракатларга қарши зарба беришимиз мумкин.

БЕШИНЧИДАН. Бу борада мен мана шу фурсатдан фойдаланиб, кўпни кўрган, оғир мусибатлар, жабру жафоларни бошидан кечирган биродар тожик халқига мурожаат қилмоқчиман.

Оғир синовлар, қонли фожиалар гирдобидан энди-энди чиқаётган, ўз юртида тинч ва осойишта ҳаёт ўрнатиш учун шунча кўп қурбонлар берган, катта йўқотишга дучор бўлган халқ албатта мени тўғри тушунади, деб ишонаман. Ва менинг бугунги сўзларимни ўзининг ички ишларига аралашиш деб қабул қилмайди, деб ўйлайман.

Тожикистондаги фуқаролар уруши даврида, тожик халқининг энг оғир кунларида унга елкадош ва ҳамдард бўлиб, бахоли қудрат ёрдам берган ён қўшниси — ўзбек халқи бўлганини халқларимиз хотирасидан ҳеч ким, ҳеч қачон ўчира олмайди. Бугун сизу бизнинг душманларимиз Тожикистонда мавжуд бўлган вазиятдан фойдаланиб, ўз қабиҳ ниятларини амалга ошириш йўлида, аввало, икки халқни — ўзбек ва тожик халқини бир-бирига қарши қўйишга уринмоқда.

Бугун Тожикистоннинг шарқий ҳудудларидан ўзига паноҳ топган жангари ғаламислар — уларнинг миллати, дини ва эътиқодидан қатъи назар — бизнинг ҳаммамизнинг, ўз юртида осойишталик ва ҳамкорлик ўрнатишга интилаётган барча-барчамизнинг ёвуз душманларимиздир.

Бу маълун кимсаларнинг жирканч ниятлари амалга ошишига, яъни уларнинг Тожикистон ҳудудида туриб, Ўзбекистон ва Қирғизистон минтақасига, бу ерда яшаётган халқларга нисбатан қўпорувчилик қилишига, тажовуз ва босқинчилик ўтказишига, бегуноҳ инсонларнинг, азиз фарзандларимизнинг қони тўкилишига асло йўл қўймаслик керак.

Бундай ўтакетган хунрезлик, муттаҳамликни ўзига касб қилиб олган бизнинг умумий душманларимизга Тожикистоннинг муқаддас заминида асло ўрин бўлмаслиги керак.

Бу газанда жангари тўдаларга Тожикистонда туриб ҳомийлик қилаётган, уларга йўл очиб бериб, керакли манзилга кузатиб қўяётган айрим калтабин мансабдорларнинг ҳам тўғри баҳосини бериб, жиловини тортиб қўйиш вақти келди.

Тожикистон заминига уя қуриб олган ёвуз илонларни, уларнинг қонхўр раҳбарлари, доҳий-раҳнамоларини даф этиш, бутунлай яксон қилиш билангина эл-юрт тинчлигини, халқларимизнинг асрлар бўйи давом этиб келаётган дўстлиги ва аҳиллигини сақлаб қолиш мумкин.

Мен бу борада икки тилда гаплашадиган, лекин аслида бир халқ бўлган ўзбек ва тожик халқларининг донишмандлиги, ҳушёрлиги ва азми шижоатига ишонаман.

ОЛТИНЧИДАН. Биз бугун диний шиорлар билан никобланган, гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний савдосидан келаётган катта-катта маблағлар эвазига яшаётган халқаро террорчилик қанчалик хатарли экани ҳақида кўп гапирамиз.

Бу халқаро террорчилар ва қўпорувчиларни молиявий жиҳатдан таъминлаб турган, махсус тайёргарликдан ўтказаётган ва босқинчиликка йўллаётган халқаро марказлар ҳақида кўп сўз юритамиз. Бу балога қарши қатъият билан курашиш зарурлиги тўғрисида ҳам қайта-қайта гапирамиз.

Ўзингиз бир ўйлаб кўринг, азиз дўстлар, биродарлар, бугунги кунда дунёда террорчилик хавфи ва унга қарши ҳамкорликда курашиш лозимлиги ҳақида сўз юритилмайдиган, катта ё кичик бўлсин, бирон-бир мамлакат, бирон-бир халқаро анжуман борми?

Бугунги кунда энг юксак минбарлардан янграётган аксарият нутқ ва маърузалар мана шундай даъват билан бошланиб, мана шундай даъват билан тугайди.

Лекин, афсус ва надоматлар бўлсинки, кўпинча иш умумий баёнотлардан нарига ўтмаяпти.

Айни пайтда халқаро террорчилик ва экстремизм марказлари миллионлаб тинч аҳолига ва бутун-бутун давлатларга улкан талофатлар келтирадиган ёвуз хатти-ҳаракатларини давом эттирмоқда.

Афғон муаммосини ҳал этишдек долзарб масаланинг на охири кўринади, бу борада на бир умид учқуни кўзга ташланади. Афғонистон бугунги кунда жиноий ҳаракатлар майдонига, халқаро террорчилик ва экстремизм ўчоғига, гиёҳванд моддалар етиштириладиган асосий ўлкага айланиб қолди. Вазият борган сари кескинлашмоқда, ҳарбий ҳаракатларнинг минтақадаги бошқа мамлакатларга ҳам ёйилиш хавфи тобора кучаймоқда.

Бугунги кунда афғон можаросини фақат маҳаллий ва минтақавий миқёсдаги танглик деб ўйлаган одам мутлақо хато қилади. Бу масала Афғонистондан олисда жойлашган бошқа ҳудудлар ва халқларнинг ҳам тинчлиги, осойишталигига таҳдид соладиган улкан миқёсдаги муаммога айланиб бормоқда.

Бугун ҳаммамизга бир ҳақиқат тобора аён бўлмоқда. Яъни, Афғонистонда 20 йилдан ортиқ давом этиб келаётган урушнинг охири кўринмаётганига, жафокаш афғон заминида тинчлик ўрнатилмаётганига бу ерда дунёдаги кучли ва катта имкониятларга эга бўлган давлатларнинг стратегик ва геополитик манфаатлари тўқнашаётгани бунга сабаб экани тобора аниқ бўлмоқда.

Эҳтимол, шунинг учун ҳам, афғон муаммосини ечиш билан боғлиқ ишлар кўплаб муҳокамалару турли санкциялар эълон қилишдан нарига ўтмаяпти.

Минтақамиздаги бугунги вазият амалда мана шундай бўлиб турибди. Бундай шароитда фақатгина ўзингга, ўз кучингга ишониб яша, деган кўҳна ҳақиқатни қайта-қайта такрорлашга тўғри келади.

ЕТТИНЧИДАН. Сизларга яхши маълумки, яқин кунларда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ушбу асрдаги сўнгги сессияси бўлиб ўтади. У "Мингйиллик саммити" деган жарангдор ном билан аталмоқда. Унда инсониятнинг XXI асрга қандай кириб боришини муҳокама этиш кўзда тутилган.

Бу анжуманда халқаро ҳамжамият, биринчи галда, энг қудратли ва буюк давлатлар эътиборини Марказий Осиё тобора халқаро экстремистик ва террорчилик марказларининг ҳамла ва хуружлари остида қолаётганига, Афғонистонда давом этаётган уруш аввало унинг халқини ва бутун минтақамизни қийнаб келаётганига яна бир бор қаратиш учун имконият туғилади, деб ўйлайман.

Шу нарсага алоҳида эътибор қаратиш зарур: токи Афғонистонда тинчлик бўлмас экан, токи у ерда уруш давом этар экан, токи Афғонистон халқаро терроризм ўчоғи ва уни ён-атрофга тарқатувчи макон, гиёҳванд моддалар етиштириш, диний экстремизм ва жаҳолатпарастлик маркази бўлиб қолар экан, Марказий Осиё халқлари ўз хавфсизлиги, тинчлиги ва фаровонлиги учун ҳеч қачон хотиржам бўла олмайди.

Қадрли ватандошлар!

Бугунги кунда Ўзбекистон қуролли кучлари томонидан мамлакатимиз хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлаш юзасидан барча зарур чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Қирғизистон ва Тожикистоннинг ҳарбий тузилмалари билан яқин ҳамкорликда Сурхондарё, Фарғона ва Ленинобод йўналишларида ва бошқа жойларда чегараларимизни мустаҳкамлаш, турли хавф-хатарларнинг олдини олиш бўйича тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

Бугун шуни қатъий айтиш мумкинки, бизнинг махсус ҳарбий бўлинмаларимиз, чегара посбонлари, Ички ишлар вазирлигининг аскарлари юртимизни ҳимоя қилиш, остонамизга ёвуз кучларни йўлатмаслик, уларга муносиб зарба бериш ва йўқ қилиб ташлаш учун барча тегишли ишларни амалга оширмоқда.

Бу мақсадда чегара қўшинларининг қўшимча бўлинмалари тузилди, давлат чегараларимизни қўриқлаш тизимини янада мустаҳкамлашга қаратилган инженерлик ишлари бажарилмоқда. Чегара ҳудудларини текшириш ва тозалаш, ҳуқуқ-тартибот ва хавфсизликни мустаҳкамлаш юзасидан тегишли тадбирлар ўтказилмоқда, аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Азиз юртдошлар!

Мен бугун яна бир бор бутун халқимизга, шу юртда яшайдиган барча инсонларга қарата айтмоқчиман: мана шундай синов пайтларида ҳар қандай халқ, ҳар қандай миллатнинг нималарга қодирлиги, қатъият ва иродаси яққол намоён бўлади.

Юрагида ўти бор, ориятли баҳодирларимиз бугун ортимда Ватаним бор, эл-юртим, ота-онам, севимли ёрим бор, деб ёвга мардона зарба беришга тайёр бўлиб тургани барчамизга куч-қувват бағишлаб, руҳимизни кўтармоқда.

Бу юртнинг эгаси бор. Бу юртнинг эгаси — заҳматкаш, олижаноб, кўпни кўрган, иродаси мустаҳкам, иймони бутун халқимиздир. Эгаси бор юрт ҳеч қачон душманга оёқости бўлмайди.

Бугун кўп миллатли халқимиз халқаро террорчиларнинг ёвуз хатти-ҳаракатларига матбуотда, радио-телевидениеда, турли йиғилишларда ўз муносабатини билдирмоқда.

Менинг номимга келаётган кўплаб хатлар, мурожаатлар ва телеграммаларда ҳам одамларнинг бу разил кимсаларга қаратилган қаҳру ғазаби, нафрати яққол кўриниб турибди.

Айниқса босқинчиларга қарши жангларда азиз фарзандидан жудо бўлган матонатли бир онахоннинг: "Ўғлимга берган оқ сутимга мингдан-минг розиман. Унинг ёш умри зое кетмади. Ўғлим Ватанини, халқини ҳимоя қилиб жон фидо этди", деган юрак сўзлари менга ниҳоятда чуқур таъсир қилди.

Оғир ва мусибатли дамларда ҳам ўзини йўқотмаган, иродаси букилмаган ана шундай ватандошларимизнинг сабрбардоши, қатъияти олдида бош эгиб, ҳар қанча таъзим қилсак, улар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Бугун барчамиз уларга сабр-бардош тилаб, Худодан юртимизни ўз паноҳида асрашини сўраймиз.

Миллионлаб юртдошларимиз, аввало, ёшларимизнинг бу қонхўр тўдалардан қасос олишга тайёр тургани, халқимизнинг бақувват иродаси, сабр-матонати, иймон-эътиқоди мустаҳкамлигидан далолат беради.

Яна ва яна бир бор айтмоқчиман: бундай халқни ҳеч қандай ёвуз куч енголмайди.

Буни бизнинг ғанимларимиз етти пуштигача яхши англаб, миясига қуйиб олсин.

Сўзимнинг ниҳоясида ҳаммангизни барчамиз учун энг улуғ, энг азиз бўлган мустақиллигимизнинг тўққиз йиллик байрами билан чин қалбимдан самимий табриклайман. Хонадонларингизга тинчлик-тотувлик, ҳар бирингизга бахту саодат тилайман.

Олий Мажлиснинг учинчи сессияси биринчи иш кунида депутатлар ҳузурида Президент Ислом Каримовнинг халқаро босқинчи тўдаларнинг Ўзбекистон Республикаси айрим чегараолди жойларидаги террорчилик ҳаракатлари билан боғлиқ воқеалар тўғрисида сўзлаган нутқи сессия қатнашчиларида катта таассурот уйғотди. Шу боис мухбиримиз бир қанча депутатларга: «Сиз мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикни сақлаш, терроризм балосини даф қилиш учун нималарга эътибор қаратиш керак деб ўйлайсиз? Бу борада сайловчиларингизнинг фикри қандай?», деган саволлар билан мурожаат қилди.

Сўз — депутатларга

ТЕРРОРЧИЛИКНИНГ ИЛДИЗИ ҚИРҚИЛСИН

Гавҳар ИБОДУЛЛАЕВА, 216-Янгибозор сайлов округидан депутат:

— Аёл эмасманми, мени террорчилар билан бўлган жангларда ҳалок бўлган йигитларнинг онаизорлари кўпроқ ўйлантирди. Марғилонлик мард ўғлон Бобуржоннинг онаси «Ахборот»га интервью берар экан: «Мен ўғлимга берган оқ сутимга мингдан-минг розиман, ўғлим шу азиз тупроқни, деб фидо бўлди», деган гапларни айтишга ирода топа олди! Ҳайҳот! Онаизор ўз фарзандининг ўлими ҳақида бундай мардона гапирмоқ учун қайдан куч топа олди экан?... Ватан меҳри, унинг тинчлиги, озодлиги, халқнинг осойишталиги учун фидойилик — оналарни ҳам оёққа турғизишига, уларни ҳам мард, шижоатли қилиб қўйишига иймон келтирдим.

Террорчиликка қарши курашда нафақат илғор замонавий техника, балки халқимизнинг руҳий-маънавий муносабатлари ҳам муҳимдир. Бутун халқимиз бир тану бир жон бўлиб, мустақиллигимизни асрабавайлайдиган бўлсак, Юртбошимиз айтганларидек, огоҳлик ва ҳушёрликни кундалик турмушимиз аъмолига айлантирсак бизни енгадиган куч топилмайди.

Террорчиларга қарши, хусусан, уларнинг Сурхондарё ва Тошкент вилоятларидаги бесамар ҳаракатлари ҳақида сайловчиларимнинг ҳам фикри қатъий: бу қилмишлар — халқимиз тинчлигини бузишга қаратилган, Мустақиллигимизни кўролмаган ғаламисларнинг беҳуда уринишидан бошқа нарса эмас. Ватан меҳри, юрт туйғуси ҳар биримизнинг қалбимизни оғритиб, орзиқтириб турар экан, амалларимиз шу юрт келажаги, эртаси учун қайғуриш йўсинида бўлар экан, дунёда ўзбек номи, Ўзбекистон номи абадий жаранглайверади.

Тўрабек ДОЛИМОВ, 12-Қорақамиш сайлов округидан депутат:

— Мен бу борада Президентимиз тутаётган сиёсат, йўл-йўриқ ва чора-тадбирларни тўлиқ қўллаб-қувватлайман. Назаримда, янада ҳушёрроқ бўлишимиз керак. Бундай вақтларда фақат халқимиз, унинг донолиги, ҳушёрлиги, кучи масалани ҳал қилади. Лоқайдлигимиздан иллат сифатида тезда қутилишимиз зарур.

Юртбошимизнинг, айниқса, ихчам, замонавий армия, қўшин, қуролли кучларни ислоҳ қилиш борасидаги ташаббуслари айни муддаодир. Чунки терроризм — фашизмнинг бир тури. Шундай экан, маърифат-маънавият ишлари энди амалий жиҳатга ўтиши, душманларнинг асл «башараси», мақсадларини очиб бериши керак. Бу зиёлиларимизнинг асосий, амалий иши бўлиши зарур. Баркамол инсон, онгли ва мустақил фикрга эга бўлган фуқарони тарбиялаш — бу асосий иш. Халқимизни, айниқса, ёшларнинг онгини лоқайдликдан, «ўзи бўлиб кетар» ва шунга ўхшаш иллатлардан буткул озод қилиш фурсати етиб келди, назаримда.

Замирахон ОХУНОВА, 179-Чорсу сайлов округидан депутат:

— Мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикни сақлаш, террорчиларни ўз мақсадларига эриша олмасликлари учун Юртбошимиз айтганларидек, аввало, ҳаммамиз доимо ҳушёр ва огоҳ бўлишимиз, сайловчиларимиз ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб боришимиз керак. Иккинчидан, ёшлар қалбига Ватан туйғуси, миллий ғурур, Мустақиллигимизни кўз қорачиғидек асрашимиз лозимлигини сингдириш, тарихимиз, динимиз ҳақида тўлиқ маълумот беришимиз лозим. Токи улар адашмасин, токи мустақил фикрига эга бўлсин, токи террорчиликнинг илдизи буткул қирқилсин.

Сайловчиларимга келсак, уларнинг террорчиларга нисбатан муносабатлари қатъий ва аниқ. Улар муносиб жазосини олсин ва бу бошқаларга ҳам сабоқ бўлсин. Бунинг учун ўша фарзандларни тарбиялаган ота-оналарнинг ҳам масъулияти, бурч ва вазифалари бўлиши керак. Ахир ўша фарзандларнинг ҳам ота-оналари бор-ку, осмондан тушишмаган-ку.

«Халқ сўзи» мухбири И. ХУДОЁРОВ ёзиб олди.
Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

ЯНГИ ҚОНУНЛАР ТЎПЛАМИ

газетамиз нашриёт уйида чоп этилди

Маълумки, Олий Мажлиснинг II сессиясида парламент қабул қилган қонунлар «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарида чоп этилишидан ташқари бевосита ҳуқуқий материаллар билан ишлайдиган мутахассисларга, кенг жамоатчиликка қулайлик туғдириш мақсадида мазкур ҳужжатларни алоҳида китоб ҳолида чиқариш таклифи айтилган эди.

«Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари нашриёт уйи аввалги сессияда қабул қилинган 8 та қонунни рисола шаклида босмадан чиқарди. Мажмуа кўринишида 20000 ададда чоп этилган 4 та китобнинг илк нусхалари Олий Мажлис III сессияси қатнашчиларига тарқатилди.

ОЗОД ВА ОБОД КЕЛАЖАК ЙЎЛИ

ҚОНУНЧИЛИК МАМЛАКАТИ

Мустақиллик, энг аввало, ўзимизни ўзимизга танитди. Пугачев қўзғолони-ю, Тарас Бульба баҳодирликларини ўқиб ҳайратланган бир авлодга минг йилликлар ортида ёвқур ва донишманд, ботир ва заковатли аждодлари борлигини, уларнинг даҳолари мағрибу машриқ йўлларини шуълалантираётганлигини ўргатди. Эркин бозор иқтисодиёти тамойилларига асосланган демократик давлатнинг конституцион, ҳуқуқий ва амалий асосларини яратишга муваффақ бўлдик. Бугун иқтисодий ва сиёсий, ижтимоий ва мафкуравий йўналишларда «Ўзбек модели» деган атама пайдо бўлди.

Энг муҳими, ҳуқуқий демократик давлат қуришнинг барча механизмлари ишга тушиб кетди. Қонунчилик устивор мамлакатда тараққиёт ҳам, адолат ҳам юксак даражада бўлиши деярли ҳар бир фуқаронинг онгига етиб борди. Бугун оддий бир меҳнаткаш инсон шартнома шартларини бузаётганлиги, яъни таъминотдаги узилишлар учун газ ёки электр энергияси идорасини судга бераётган экан, буни тўғри тушунмоқ керак. Демак, одамларимиз ўз ҳақ-ҳуқуқини таниб бораяпти. Шунинг ўзи катта гап.

Умрбек деган ўғлим бор – мустақиллик билан тенгдош. У мустабид тузумнинг найрангларини билмайди. Билмагани ҳам маъқул. Лекин, у баъзи бир нарсаларни яхши билади: озод ва обод Ватанини, донишманд Президент бобосини, лотин алифбосини, яхши ўқиса чет эллардаги нуфузли дорилфунунларда таҳсил кўришини...

Тинчлик устувор бўлган, демократик ислоҳотлар жадал бораётган, адолат ва қонунчилик меъёрлари тобора чуқур илдиз отаётган жамият болаларигина ана шундай ҳур фикрлайдилар. Онгли фуқаролари эса ўз фарзандларининг келажаги учун курашадилар, керак бўлса, уларга кўксини қалқон қиладилар.

Қўчқорбой РАҲИМОВ,
Хоразм вилояти прокуратураси умумий назорат бўлими бошлиғи, 1-даражали юрист.

9 йил... Шу йилларда озмунча ўзгаришлар юз бердими? Узоққа бормайлик. Қарши шаҳрида вилоятда ягона «Она ва бола» скрининг маркази ташкил этилди. Бундан мақсад чақалоқларнинг нуқсон билан туғилиши олдини олиш. «Соғлом авлод» йилида марказимизга 90 минг АҚШ доллари қийматидаги «Дельфия» аппарати келтирилди.

ИМТИЁЗ

Ҳомиланинг нуқсони бор-йўқлиги бир зумда шу аппарат орқали аён бўлади-қўяди. Хўш, бу ишлар замирида қандай маъно бор? Нима учун Мустақиллик йилларида она ва бола соғлиғи ҳақида давлат миқёсида қайғурилмоқда? Назаримда, бу миллатнинг келажагини ўйлаб қилинаётган иш. Шуни англаганимиз учун ҳам биз – дўхтирлар ишга аввалгига нисбатан бошқача муносабатда бўлаётирмиз. Вилоятда 600 мингга яқин туғиш ёшидаги аёл бор. Ҳар йили 60 минг чақалоқ дунёга келади. Кўраяпсизми, нуқсонли чақалоқлар туғилишининг олдини олиш нақадар катта аҳамиятга эга. Бу соҳадаги иш йил сайин такомиллаштирилиб, илмий жиҳатдан ёндошилаётганлиги нур устига аъло нур бўлмоқда. Шахсан Президентимиз ташаббуси билан барча вилоятларда бўлгани каби Қашқадарёда ҳам республика акушерлик ва гинекология институтининг филиали очилди. Бундан ташқари, халқаро ташкилотлар билан яқиндан ҳамкорлик қилинмоқда. Жумладан, шу йил 23-25 август кунлари Халқаро аҳолини ўрганиш фонди мутахассислари дўхтирларимизга ҳомиладорликдан сақланишнинг янги воситалари бўйича машғулотлар ўтдилар. Буларни нима учун айтаётирман? Илгари шундай ишлар бўлади, деб ким ўйларди? Тиббиётдаги ислоҳотлар шифокорларга катта эркинлик бермоқда, имкониятлар яратмоқда. Гап ана шу имкониятлардан фойдаланишда. Изланган, имкон ахтарган, билимли, малакали дўхтирнинг иши ҳам, турмуши ҳам яхши, обрўси ҳам баланд.

Маъмура АБДУЛЛАЕВА,
Қашқадарё вилояти Қарши шаҳридаги «Она ва бола» скрининг маркази генетика врачи.

Мустақиллик дегани шуки, бизлар, асрлар оша бировларнинг оғзига қараб яшаган халқ, ниҳоят, ўз тақдиримизни, ҳаётимизни, келажагимизни ўз қўлимизга олдик. Энг муқаддас вазифа – шу буюк неъматни қўлдан бермаслик.

Ислом КАРИМОВ.

100 ЁШДА истиқлолга пешвоз чиққан онахон

Ногаҳонда қўлимга таниқли суратчи Рўзмат Жуманиёзов олган бир сурат тушиб қолди. Унда 109 ёшга тўлган хоразмлик Оқилжон момо Худойберганова невaралари даврасида турибди. Момонинг бир бурда гавдаси, қат-қат ажинлар тушган чеҳрасига қараб тўймайман. Ахир, ҳазил гапми! Бир асрни орқада қолдирган онахон, тирик тарих — кўз ўнгимда турган эди. Мен онахонга ниҳоят қизиқиб қолиб, бир йўлим тушганида у билан суҳбатлашишни юрагимга тугиб, суратини ён дафтарим орасига солиб қўйдим.

Ниятим холис экан. Яқинда хизмат сафарида Урганч тумани ёнидаги Қоровул қишлоғига бориб, онахонни зиёрат қилдим. Момони невaралари, эваралари, чеваралари бир лаҳза ҳам холи қолдирмайди. Ва барчаси унинг атрофида гирдикапалак. Ҳатто мени эшикда ҳам унинг митти чеваралари қаршилади.

— Момом билан кўришгани келдингизми? — қизиқсиниб сўрашди улар.

— Ҳа!

— У киши сизгаям момо бўладими?

— Ҳа, менгаям момо. Шунинг учун гурунглашиб, кейин ўзим билан олиб кетсаммикан деб келдим, — деб ҳазиллашдим уларга.

— Биз бермаймиз.

— Нега?

— Биз момомизни соғиниб қоламиз.

— Бўпти, фақат гурунглашамиз.

— Гурунглашсангиз бўлади, у киши кўп нарсани биладилар...

Чеваралар ҳақ экан. Момо чиндан ҳам тирик солноманинг худди ўзи.

— 100 ёшимда Ислом Каримов юрт мустақил бўлди, деб овоза қилди. Мана, 9 йилдан бери эркин замонда яшаяпман. Қизиқсиниб яшаяпман, болам. Юртда ҳар куни бир янгилик, бир ўзгариш. Энди ўлгим келмай қолди, — кулади момо. — Бундай замонни ташлаб кетиб бўладими? Руҳим тетикланиб, танам жонланиб қолди тағин. Замон — Каримовнинг замони бўлди, болам!

— Сиз кўп нарсани кўргансиз, момо, — сўрадим ундан. — Мана, сиз ҳозирги кунни Каримов замони деяпсиз. Бунинг маъноси нима?

— Тўғри, болам, замон ҳаммамизники. Жумладан, мен қариянинг ҳам замони. Энди мен момонгизни айтадиганим шуки, мустақиллигимизни Ислом Каримов яратди. Мана, 9 йилки, элни, юртни оёқлантириб келяпти. Ўзбекистонни дунё танийдиган бўлиб қолди. Каримов улли одам экан. Умри узоқ бўлсин.

— Момо, сизни чевараларингиз кўп нарсани билади дейишди. Мен ҳам эшитсам, девдим.

— Э-э, бу бош кўп нарсани кўрганлиги рост, болам. Хотиралар миямга қуйилиб келаверади. Кечагидай ёдимда: қишлоғимизга Хоразм хони Ферузхон (Муҳаммад Раҳимхон II) оқ саман отда аъёнлари қуршовида ташриф буюрдилар. Бир суронли байрам бўлди ўша кун. Қишлоққа кирганида ноғоралар, карнай-сурнайлар янграци, машшоқлар ашулалар қилдилар. Халқ таъзимга чиқди. Катта сайл бўлди. Биз, болалар ҳам мириқиб бу сайлда қатнашганмиз.

— Кейин-чи?

— Кейин. Оқ пошшо замонида бир парча зоғора нон учун қишлоғимиз одамлари Хивага бориб, пахта заводларида ишлаганлигини кўрганман. Мардикорликка кўп одамлар олиниб, йўқ бўлиб кетишди. Ниҳоят, шўролар келди. «Биз — халқ ҳокимияти курамиз» деб элга айтдилар. Аммо бу даврда халқ бошига тушган кўргиликларни қисмат қайта бошга солмасин.

— Нега? — мен ҳам қизиқсиниб сўрадим момодан.

— Нега бўларди? Аввал, яккахўжалик даври тугади, энди умумҳаёт бўлади, дейишди. Еримиз, молларимизни тортиб олишиб, колхозга бирлаштирдилар. Кўнмаганлар қулоқ қилинди. Уларнинг кўпчилиги бола-чақалари, кўч-кўронлари билан қаерларгадир бадарға қилиндилар. «Қама-қама» замонларини бошдан кечирдик. Бугун бор одам — эртага йўқ. Ҳатто ўзини шўро маърифатига бағишлаган муаллимларни ҳам, уйидан эски китоб чиқди, деб олиб кетишди. Қайтиб келишмади, бечоралар. Қўрқув, ваҳима ҳар куни бошимизда булутдай кўланка солиб турарди. Очлик йиллари бўлди. Одамлар кунжара еб, шишиб, кўчаларда ўлиб қоларди. Тириклар уларни териб кўмишарди. Э-э, одамнинг қадри ер тепки бўлди, болам. Уруш йиллари эркаклар фронтга кетиб, ишнинг бари аёлларга қолди. Итда, қушда кўним бўлди, биз аёлларда бўлмади. Кундузлари пахтада ишлаб, кечалари ғалла ўриб, бов ташиганмиз. Қоп-қоп ғаллаларни аёл бошимиз билан елкага орқалаб, араваларга ортиб, «заготпункт»га олиб борардик. Алламаҳал тунда уйга қайтиб, кўзимизга уйқу илашиб-илашмасдан, яна бригадир тонг саҳардан эшигимизни тепкиларди. «Ётасанми, сасиб. Уят борми, сенда?» деб ўшқирарди. Уят асли, замонда йўқ эди, бригадирда йўқ эди. Лекин бизни уятсизликда айблашарди. Бунинг нимаси халқ ҳокимияти эди, билмадим. Халққа қарши ҳокимият эди, аслида. Мен бу гапни бугун эмин-эркин айтаяпман. Кеча айтиб бўлмасди. Фақат «Яшасин» деб умр ўтказдик. Бошқа тўғри гапни гапирган одамни соғ қўйишмасди. Мана шунинг учун ҳам Каримовнинг замони — замон, болам. Менинг бу гапларимни тўғри тушунинг. Ҳеч кимга муҳтож эмасман. Пиру-бадавлат момоман. Саксондан кўпроқ невара, эвара, чевараларим бор. Вояга етганларининг орасида бири муаллим, бири қурувчи, бири дўхтир, бири тадбиркор. Кичкиналари боғчада, мактабда. Қоровул қишлоғи ҳам ўзгарди. Йўллари равон, уйлари кўркам, одамларида қўша-қўша мошина, телевизор. Хиванинг катта тўйи бўлди. Уни Юртбошимизнинг ўзи бош бўлиб ўтказдилар. Невараларим мошинага ўтирғизиб, олиб борди. Эл орасида ўтириб, Каримовни ўз кўзим билан кўриб, сўзларини эшитдим. Ана байрам, ана сайл. Дунёнинг етти иқлимидан келган меҳмонларни кўрдим. Шундай кунларга ҳам етиб келдик, болам. Урганчда, баҳодиримиз Жалолиддин ҳайкалини кўргандирсиз? Мен ҳам кўрдим. Болаларим олиб боришди. Ана ҳайкал, осмонга бош уриб турибди. Ҳозирги Хоразмнинг ҳам қадди-басти шу ҳайкалдай баланд. Юрт кўкараяпти, эл кўкараяпти. Урганч билан Хива ўртасида сим мошина қатнаб турибди. Мен бир умр Қоровул қишлоғини қоровуллаб умр ўтказдим. Мана бу невараларим, чевараларим эса, момо, мен чет элга бориб ўқийман, дейишади. Ўқишади ҳам. Ахир, ўқиб келишяпти-ку. Ёшларнинг ҳаваси баланд. Э-э, бир вақтлар четда ўқиб келиб, гулдай ёшлар мамлакатга қайтгач «чет эл одами», «советларга душман» деб ном олиб, йўқ қилинди. Энди у замонлар ўтди. Ўтгани, илоҳим, рост бўлсин. Қайтараман деганлар балога йўлиқсин. Ерни — меҳнат, сув кўкартиради. Элни эса эркинлик, озодлик кўкартирар экан, болам. Ўзбекистон ёшариб қолди. Илоҳим, барқ уриб, йўли доим ёруғ бўлиб турсин унинг. Юртимизга кўз тегмасин.

Оқилжон момо суҳбатлашадиган, кўпни кўрган қария экан. Аммо мен уни толиқтириб қўйишдан андиша қилдим. Хайрлашиб, дуосини олиб, хонадонини тарк этдим. Лекин кўнглим мўъжизага дуч келгандай равшан эди.

М. САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳар йили биз Истиқлол байрамини кутиб олишга бошқалардан кўра кўпроқ шошиламиз, назаримда. Бу байрам бизга жуда ардоқли, суюк ва қадрли. Чунки шахсий ҳаётимиз Мустақиллик куни билан чамбарчас боғлиқ. Унинг беш йиллигида бизнинг никоҳ тўйимиз бўлиб ўтганди.

БУГУН БАЙРАМ...

Ҳозирда икки нафар фарзандимиз бор. Ўғлимизнинг исми Исломбек. Қизимиз ризқли-насибали бўлишини истаб, унга Насибахон деб ном қўйганмиз. Ҳар иккови боғчага боришади. Шу кунларда Исломбек боғча опаси берган шеърни ёдлаш билан овора. Уни боғчада ўтказиладиган байрамда айтар экан:

Бизлар —
Ватан қароғимиз,
Умидлари —
чароғимиз,
Ҳилпирайди
байроғимиз
Бугун байрам,
бугун байрам!

Мен куйиб-пишиб, сўзларни унутиб қўйганда йиғлагудек бўлиб шеър ёдлаётган ўғилчамдан сўрайман:

— Ватан деганда нимани тушунасан, Исломбек?

— Сизни, адамни, ўртоқларимни, уйимизни...

Жавобдан фахрланиб кетаман. Чунки ўғлимнинг Ватан ҳақидаги бугунги мурғак тушунчасида жаҳонга юз тутиб бораётган Ўзбекистоннинг мўъжаз бир кўриниши мавжуд. У борган сари катталашиб, улканлашиб бораверади.

Эртага юртимизда катта тантана. Унда кексаю ёш қатнашади. Ўғлим эса зўр бериб, шеърини такрорламоқда:

Бугун байрам, бугун байрам!

Бу байрам ҳар бир ўзбекистонлик учун қувончли, жозибали, бетакрор.

Бизнинг оиламиз учун эса инчунун...

Нодира МЎМИНБЕКОВА,
доришунос.

ҒУРУР

Бугунги кунда инсонга, мулкдорга кўрсатилаётган ғамхўрлик мустақиллик шарофати билан-да. Биргина мулкдор деган сўзни кўз олдингизга келтиринг. Илгарилари бу тушунчанинг ўзи ҳақида тасаввур ҳам қилолмасдик.

Бундан ўн йил олдин оиламиз билан фермер хўжалиги ташкил этдик. Ҳозир 20 киши меҳнат қилаяпмиз. 45 гектар экин майдонига эгамиз. 140 бош қорамолни парваришлаяпмиз. Жорий йилда еримизга бошоқли дон экиб, 24 тонна буғдой, 55 тонна арпа олдик. Барча турдаги шартномавий режалар бажарилаяпти.

Даромадимиз ҳисобидан комбайн, ҳайдов трактори ва бошқа механизмларни сотиб олдик. Шартнома асосида қўшни фермерларга ҳам хизмат кўрсатяпмиз.

Фермер хўжалигимиз оёққа турган. Бунда бизга муҳтарам Юртбошимизнинг фермерларни қўллаб-қувватловчи, ҳимоя қилувчи фармонлари, ҳукуматимиз қарорлари далда бўлди. Ўтган йили фермер хўжаликлари ўртасида ўтказилган республика телекўрик танловида иккинчи ўринни эгаллаганлигимиз бежиз эмас, албатта.

Бугунги ғуруримиз истиқлол неъмати, мустақиллик берган имконият, эркинлик мевасидир.

Мақсуда НАЗАРОВА,
Хатирчи туманидаги «Назар бобо» фермер хўжалиги раиси.

ЖАРҚЎРҒОНДА ЯНГИ ҚЎШМА КОРХОНА

Мустақиллигимизнинг 9 йиллиги олдидан Жарқўрғон туманида бир кунда 150 тонна донни қайта ишлайдиган қўшма корхона ишга туширилганлиги қувончли ҳолдир. Корхонага «Алпомиш» деб ном берилди. Бархан қумликлари бағрида қад ростлаган бу кўркам ва мўъжаз корхонада энди 150 киши меҳнат қилади.

Катталар айтишадики, эллигинчи, эллик бешинчи йилларга қадар ҳам Жарқўрғондай катта бир туманда тўрттами, бештами сув тегирмонлари бўлган. Одамлар ғаллаларини эшак, отларга ортиб бориб, тегирмон бошида икки-уч кунлаб навбат кутиб ётганлар («Тегирмон навбати билан» деган мақол ўша вақтлардан қолган-да). Боболаримиз, ҳатто, буғдойларини бошқа туманларга олиб бориб, янчтириб келганлар. Маҳмадиёр, Худоёр деган тегирмончиларни жарқўрғонликлар ҳали ҳам эслашади.

Ўзбекистон ўз йўлини топди. Ҳурматли Президентимиз халқни, аввало, ғалла мустақиллигига эришишга бошладилар. Бу оқилона сиёсат воҳада ғаллани қайта ишлаш саноатини ривожлантириш истиқболини очиб берди. Бизнинг шу жажжи ва бақувват қўшма корхонамиз мустақилликнинг ширин мевасидир.

Қўлбола тегирмонларнинг қанақа бўлишини биз ҳам яхши биламиз: шовқин-суронли, чангтўзонли жой бўлади, одатда бундай жойлар. Бизнинг тегирмонда манзара ўзгача. Буғдой ювилади, қуритилади, тозаланади, янчилади, лекин заррача гард кўтарилмайди. Заррача шовқин қулоққа урилмайди. Машиналар компьютер билан бошқарилади.

Мустақиллигимиз биз ёш ишчиларнинг ақл-заковатини, касб маҳоратини пешламоқда. Қадамларимизга дадиллик, орзу-умидларимизга баракат бахш этмоқда.

Шерали АБДУКАРИМОВ,
технолог.

ИҚТИДОР ҚАДР ТОПДИ

Иқтидор қадрини топадиган замон келди. Юртбошимизнинг изланувчан ёшларни бошига кўтараётганини айтинг. «Умид» жамғармаси йўлланмасини олиб, хорижда таҳсил кўраётган тенгдошларимизга ким ҳавас қилмайди дейсиз. Эртага мамлакатимиз иқтисодиёти, фани ва техникасини юксак чўққиларга кўтарадиганлар шулар эмасми?

Менга ҳам илм уммонидан гавҳар териш имконини мустақиллик берди. Бўлмаса, чекка қишлоқнинг оддий хонадонидан чиққан қизнинг олийгоҳни имтиёзли диплом билан битириб, илмий тадқиқотга қўл уриши осонмиди? Айниқса, кимёдай мураккаб фан бўйича. Бунга фақат ўқиш, изланиш ва яратиш билангина жавоб қайтариш мумкин. Ҳаракатларим самарасини бераётганидан хурсандман. Тиришқоқлигимни ҳисобга олиб 2000 йилги Президент стипендиясига тавсия этишди. Энди Юртбошимиз ишончини қозонган ёшлар сафидаман, илмий ишларим ҳам ниҳоясига етай деб қолди. Насиб қилса, бир-икки ой ичида номзодлик диссертациясини ёқлаб, олима бўламан.

Бугун, истиқлол учун, халқинг учун нималар қила олдинг, дея сўрасалар дадил жавоб қайтара олишимга аминман.

Нодира АБДУЛЛАЖОНОВА,
Наманган Давлат университети аспиранти.

ҚУШГА ҚАНОТ, ИНСОНГА БАХТ

Ўтмишни эсласам, юрагим орқага тортиб кетади. Пахта терими бошланди дегунча ташкилоту мактабларни ёпиб, ўзимизни далага урганмиз. Ахир, ҳатто қишли-қировли кунларда мункиллаб қолган кексалар, ҳали суяги қотмаган мактаб болаларини ёнимизга олиб кўсак узганмиз. Бироқ йил ўн икки ой тер тўксакда биримиз икки бўлмаган, косамиз оқармаган.

Тўғрисини гапирадиган бўлсам Мустақиллик туфайли биз деҳқонларнинг елкаси офтоб кўрди. Биз ўз еримизга, эркинликка эга бўлдик. Юқоридан берилгучи бўлар-бўлмас буйруқлар, топшириқлар барҳам топди. Мана қаранг, кейинги йилларда биргина бизнинг Андижонда пахтачилик, ғаллачиликда озмунча ютуқларга эришилдими? Пахта тайёрлаш режасини бажариб-бажаролмай келган андижонликлар ҳар йили мамлакатга 310 минг тоннадан ортиқ пахта, 500 минг тоннадан зиёд ғалла етказиб бермоқда.

Бу йил олди хўжаликлар ҳали куз бошланмай пахта теримига киришди. Биз ҳам теримга тушдик. Ҳар йилгидек бу йил ҳам режани 1,5 ҳиссага етказиб ўринлатамиз.

Боғ-рoғларимизда ҳам ҳосил чунонам мўл бўлди-ки, буларнинг ҳаммаси Яратганнинг марҳамати, деҳқонларимиз меҳнати самараси, Истиқлол шарофатидир.

Отахон АЛАМАТОВ,
Марҳамат туманидаги У. Қорабоев номли ширкат хўжалиги бригада бошлиғи, Ўзбекистон Қаҳрамони.

МАКТАБДА ҲАЁТ ҚАЙНАЙДИ

Мустақилликнинг дастлабки йилидан бошлаб давлатимиз таълим-тарбия соҳасида бош ислоҳотчи бўлиб майдонга чиқди. Вақт, маблағ аялмади. Ўнлаб фармон ва қарорлар дунёга келди. «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури бунга яққол мисолдир. Юртимизда ўнлаб академик лицейлар, юзлаб касб-ҳунар коллежлари иш бошлади. Бу ўқув даргоҳларига энг малакали мураббийлар жалб этилди. Мактабларнинг ўқув базаси мустаҳкамланди. Уларга минглаб гектар ер майдонлари ажратиб берилди. Иқтидорли ўқувчиларга ҳар томонлама шарт-шароит яратилди. Хорижий тилларни ўргатиш, жаҳон иқтисодини яқиндан таништириш одатий ҳолга айланди. Компьютерлаштирилмаган мактаблар қолмади ҳисоб. Касб-ҳунар коллежларида бугунги кунда минглаб ёшлар юзлаб соҳаларни қунт билан ўрганишмоқда. Кечаги мактаб ўқувчилари бугунги кунда «Умид» жамғармаси йўлланмаси билан дунёдаги энг илғор мамлакатларда таҳсил олишни давом эттиришмоқда.

Мактабларда бой маънавий меросимиз чуқур ўргатилмоқда. Ўқувчилар қалбида ўз тарихи, маданий мероси билан фахрланиш туйғулари йил сайин мустаҳкам шаклланиб бормоқда. Улар эндиликда ўзбек деган бир буюк халқ қаердан пайдо бўлганлиги, унинг бугунги аҳволи ва эртанги ёрқин истиқболи тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўла бошлади. Уларнинг ҳар бири мана шу инқилобий жараённинг кузатувчиси эмас, балки айнан яратувчиси бўлиб вояга етаётганлиги биз мураббийларни ишимизга янада масъулият билан ёндашишга ундаб келмоқда.

Ўз ўтмиши билан яқиндан ошно бўлган бугунги ёшлар эртанги кунда буюк ўзгаришларнинг соҳибларига айланишади.

Муҳаммад МЕЛИҚЎЗИЕВ,
Ховос туманидаги Алишер Навоий номли 1-ўрта мактаб тил ва адабиёт ўқитувчиси.

ШУ АЗИЗ ВАТАН – БАРЧАМИЗНИКИ

ЭҲТИРОМ

Мустақиллик байрами бир йилда бир марта нишонланади. Бироқ, бу байрам шукуҳи йил ўн икки ой биз билан ҳамдам, ҳамқадам бўлмоғи керак. Негаки, бу байрам бошқа байрамлардан тубдан фарқ қилади. Бу чин маънодаги умухалқ байрамидир.

Эътироф этиш керак, мустақиллигимиз илдизлари, пойдевори олис мозийга, аждодларимизнинг халқ озодлиги, мустақиллиги учун кураш йилларига бориб тақалади. Шу боис ҳам мустақиллик томиримиздан юрагимизга оқадиган қонимиз, оримиз, номусимиздир. Турмушимиз фаровонлиги, юртимиз ободлиги, келажаги буюк мамлакатимиз — Ўзбекистонимизнинг жаҳонга юз тутишига ҳам ана шу мустақиллик сабабдир. Ватан — бизники, Мустақиллик — бизники, Ўзбекистон — бизники. Уларни асраш учун ҳар бир ўзбекистонлик ўзини бурчли деб атамоғи шарт.

Давлатбек САЪДУЛЛАЕВ,
республика тожик маданий маркази раҳбари.

* * *

Байрам — ўз номи билан байрам. Энг улуғ, энг азиз бўлган Мустақиллик байрамининг нуфузи ҳам, шукуҳи ҳам ўзгача. Сабаби — у юртимизни дунёга танитди, халқларимизнинг ғururини уйғотди. Ватан тараққиётига ҳисса қўшиш иштиёқида бўлган ишбилармону тадбиркорларга кенг йўл очиб берди. Ўзбекистондаги ҳар бир миллат ўз тилида сўзлашиш, ўз урф-одатларини, анъаналарини давом эттириш имкониятига эга бўлди.

Мустақиллик байрамимиз яқинлашган сари қалбимни ғурур ва ифтихор туйғулари қамраб олаяпти. Қисқагина тўққиз йил давомида не-не орзуларимиз амалга ошди.

Бунинг учун Аллоҳнинг лазиз неъмати, халқларимизнинг азалий орзуси бўлган Мустақилликка таъзим қиламан.

Винера КАЛИМУЛЛИНА,
Қўқон шаҳри.

* * *

Юртимизда байрамлар мўл: Наврўз, Рамазон ҳайити, Қурбон ҳайити... Бироқ, байрамларимизнинг энг улуғи ва энг сараси — Мустақиллик байрамидир. Шу азиз байрам сабаб халқларимизнинг азалий урф-одатлари, анъаналари қайта тикланди, умумхалқ байрамлари ўзгача шакл-шамойил касб этди. Биз ўзбекистонлик дўнганлар ҳам ушбу байрамни зўр шодиёна ва хушнудлик билан кутиб олаяпмиз. Бу йилги тантаналарда миллий либос кийган фарзандларимиз миллий қўшиқларимиз билан иштирок этишаётир. Бу юртимизда барча миллат ва элатнинг урф-одатлари, тили, динига бўлган ҳурмат-эътиборнинг натижасидир.

Ҳозир Ўзбекистонда икки мингга яқин дўнганлар яшайди. Бизнинг шиоримиз: шу азиз Ватан бизники, сизники, ҳаммамизники.

Мане СОВУРОВ,
техника фанлари номзоди.

* * *

Азал-азалдан Шарқ халқлари бир-бири билан қондошу-жондош бўлиб келган. Демакки, биз бир мевали дарахтнинг илдизлари — жон томирларимиз. Тўққиз йиллик қисқа даврда юртимизда юз берган улкан ижобий ўзгаришлар, халқимизнинг онгидаги, шууридаги ўзгаришларни кўриб, очиғи қувонасан киши. Айниқса, мустақиллик иншоотларини айтмайсизми? Бу қутлуғ байрам, нафақат ўзбекнинг балки ана шу заминда камол топган ҳар бир ўзбекистонликнинг байрамидир. 31 август куни менинг миллатдошларим қирғизлар Мустақиллик байрамини нишонласалар, 1 сентябр куни ўз юртимда катта шодиёна, энг азиз, энг улуғ байрам! Айёминг муборак, она Ўзбекистоним.

Гулимхон ЖУМАБОЕВА,
республика қирғиз маданий маркази раиси муовини.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ўзбекистон фуқароларига, барча мамлакатларнинг парламентларига, жаҳоннинг тараққийпарвар жамоатчилигига МУРОЖААТНОМАСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Террорчи тўдаларга қарши олиб борилган жангларда Ватанимиз хавфсизлиги, Ўзбекистон фуқароларининг тинчлиги ва омонлиги йўлида жон фидо этган қаҳрамонларимизнинг номлари қалбимизда абадий яшайди.

Биз ана шу жасур ўғлонларимиз билан фахрланамиз, уларнинг барча қариндош-уруғлари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор этамиз.

Бугун ҳар биримиз мамлакатимиз мустақиллиги, халқимиз тинчлигига қарши қаратилган бу хавф-хатарни аниқ ва равшан англаб олишимиз, маккор, ёвуз кучларга муносиб зарба беришга ҳар дақиқа тайёр туришимиз зарур.

Биз Ватанимиз хавфсизлигини таъминлаш, унинг қудратини ошириш ва фаровон ҳаётга эришиш йўлида бутун Ўзбекистон халқини янада жипслашишга чақирамиз. Жамиятимиз бирлиги, фуқаролар ва миллатлараро тотувликни янада мустаҳкамлаш, кўзлаган эзгу мақсадларимизга эришиш учун фидокорона меҳнат қилиш — ҳар қандай ёвуз кучларнинг юртимиз тинчлиги, халқимиз омонлигига қарши қаратилган таҳдиди ва хуружига бизнинг энг муносиб жавобимиз бўлади.

Бунинг учун биз доимо ҳушёр ва огоҳ бўлишимиз, терроризм ва диний ақидапарастлик жаҳолатига қарши курашда ҳокимият идоралари билан фаол ҳамкорлик қилишни, ўз уйимиз, маҳалламиз ва юртимизни ҳимоя этишни ўзимизнинг муқаддас фуқаролик бурчимиз деб билмоғимиз лозим.

Олий Мажлис барча давлат органларига, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш идораларига, сиёсий партиялар ва бошқа жамоат бирлашмаларига мурожаат қилиб, уларни тинчлик ва тотувликни мустаҳкамлаш, мустақиллик, демократия ва тараққиёт ғояларини амалга ошириш борасида фаоллик кўрсатишга даъват этади.

Биз кўпни кўрган уруш ва меҳнат фахрийларига, таълим даргоҳларининг ўқитувчи ва мураббийларига, маданият ва санъат намояндаларига, соғлом фикрли уламоларимизга мурожаат қилиб, уларни муқаддас динимизни ниқоб қилиб олган ёвуз кучларнинг кирдикорларини фош этишда, кўп асрлик маънавий-ахлоқий қадриятларимизни, динимизнинг инсонпарвар моҳиятини ҳар бир юртдошимизнинг қалби ва онгига сингдиришда фаол қатнашишга чақирамиз.

Биз муборак заминимизда ёвузлик, қабиҳлик қилишга, ислом дини номидан жинояткорона мақсадларни амалга оширишга асло йўл қўймаймиз.

Халқимиз ва давлатимиз илғор дунёқарашга эга, шижоатли ва ташаббускор ёшларимизга катта умид билан қарайди, улар тимсолида ўзининг буюк келажагини кўради. Биз ёшларни мамлакатимизда рўй бераётган воқеаларга сергаклик ва масъулият билан қарашга, мустақиллик ва демократия ютуқларини қадрлашга, озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт барпо этишдек шарафли ишда олдинги сафларда бўлишга даъват этамиз.

Ишончимиз комилки, бу навқирон авлод ота-боболаримиздан бизга мерос қолган Ватанимиз сарҳадларини, барча фуқароларнинг тинчлиги ва осойишталигини кўз қорачиғидай асрашга, малъун тўдаларга муносиб зарба беришга қодир.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси хорижий мамлакатлар парламентларига, жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларга мурожаат этиб, уларни терроризм, диний экстремизм ва ақидапарастликнинг ҳар қандай кўринишига қарши курашда ҳамжиҳат бўлишга, турли минтақаларда, жаҳон миқёсида барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун бор имкониятларни ишга солишга чақиради.

Олий Мажлис демократия ва инсонпарварлик борасида умумэътироф этилган тамойилларга содиқ эканини тасдиқлаб, кўпмиллатли халқимизнинг хоҳиш-иродасини ифода этиб, Ўзбекистонни ҳуқуқий давлат, демократик жамият барпо этиш йўлидан ҳеч ким, ҳеч қандай куч қайтара олмаслигини яна бир бор қатъий баён этади.

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг учинчи сессиясида 2000 йил 30 августда қабул қилинган.

«Алпомиш»нинг довруғи нафақат Жарқўрғонда, балки Сурхондарё вилоятининг турли бурчакларида ҳам машҳур. «Ўздонмаҳсулот» Давлат акционерлик жамиятига қарашли «Алпомиш» қўшма корхонаси кунига 180 тонна буғдойни қайта ишлаш билан бир қаторда, 30 тонна буғдойни қуритиш имкониятига ҳам эга. Корхонанинг ишга туширилиши ўнлаб жарқўрғонлик ёшларни доимий иш ўринлари билан таъминлади.

СУРАТЛАРДА: «Алпомиш» қўшма корхонасида иш қизғин; оператор Чоршанби Хўжамбердиев ўз касбининг билимдони ҳисобланади.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Фармон ва шарҳ

МЕҲР-МУРУВВАТ ВА ИНСОНПАРВАРЛИК ТИМСОЛИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Амнистия, бу содда қилиб айтадиган бўлсак, инсон тақдирига, унинг келажак ҳаётига ғамхўрлик билан ёндашишдир. Чунки мазкур ҳужжатнинг ҳар бир банди, сатри замирида инсоннинг ҳаёти, кейинги қисмати, оиласининг тақдири ётади. Мана, тасаввур қилайлик, мазкур ҳужжат қанчадан-қанча шахсларга жазо муддатидан олдин оиласи бағрига қайтиш, ҳаётини янгидан бошлаш ҳуқуқини беради. Бу билан оиланинг шаъни қайта тикланади, ота-она, фарзандлар, ёру биродарларнинг ўксик қалби малҳам топади. Улар кўнглига ёруғлик олиб киради. Кўрдингизми, мазкур ҳужжат нафақат озодликка чиқаётган ҳар бир инсоннинг, балки унинг ортидаги ўнлаб одамлар ҳаётида ҳам муҳим аҳамият касб этади. Маълумотларга кўра, бу амнистия туфайли йигирма мингдан зиёд маҳкумлар жазони ўташ жойларидан озод бўлади, оиласининг иссиқ бағрига қайтади. Бу — ушбу ҳужжат замирида улкан инсонпарварлик туйғуси мужассам эканлигини англатади. Яна шуни қўшимча қилиш керакки, 30-35 мингга яқин маҳкумларнинг жазо муддати қисқартирилади. Бу амнистия қарийб 90-95 фоиз маҳкумларга нисбатан қўлланилади, деганидир.

Шу ўринда бир масалага ҳам тўхталиб ўтмоқчиман. Яқинда "Халқ сўзи" газетасида Республикамизда қанча шахс қандай жиноятлар учун озодликдан маҳрум этилгани тўғрисидаги расмий маълумотлар эълон қилинди. Бу рақамлар айрим чет эл оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистонда гўёки 100 мингдан зиёд диндор қамоқда сақланмоқда, деган даъволар ҳақиқатдан мутлақо йироқлигини кўрсатиб турибди. Қолаверса, мамлакатимизда бирорта ҳам шахс диний эътиқоди учун қамоққа олинмаганлиги, бундай бўлиши мумкин ҳам эмаслиги соғлом фикрли ҳар бир инсонга кундек равшан.

Мустақилликнинг ўтган тўққиз йили мобайнида Президентимиз Фармонлари билан 11 марта амнистия қабул қилинган. Шулар орасида бу йилги амнистия кенг қамровлиги, инсонийлик тамойилларини маҳкум шахсларга янада кенгроқ қўлланилганлиги, айниқса, аёлларга, қарияларга ва вояга етмаганларга бениҳоя катта меҳр-мурувват кўрсатилганлиги билан ажралиб туради.

— ***Ҳуқуқшунос олим сифатида Фармоннинг мана шу моддаларига батафсилроқ тўхталсангиз?***

— Фармоннинг 1-моддасида хотин-қизлар ёшидан қатъи назар, олтмиш ёшдан ошган эркаклар ҳамда биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари, вояга етмаганлар, чет эл фуқароларини жиноий жазодан озод қилиш белгиланган. Лекин Фармонда қайд этилганидек, мазкур модда уюшган жиноий гуруҳлар таркибида жиноят содир этган, ўта оғир жиноятлари учун судланганлар, шунингдек, қонунга хилоф равишда гиёҳвандлик воситаларининг савдоси билан шуғулланган шахсларга, ўта хавфли рецидивистларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексида белгиланганидек, ижтимоий хавфи катта ва оғир бўлмаган жиноят турлари мавжуд. Масалан, унча оғир бўлмаган жиноятларни қасддан содир этган, эҳтиётсизлик оқибатида жиноят содир этган шахсларга нисбатан енгилроқ жазолар назарда тутилган.

Фармоннинг иккинчи моддасига кўра, ана шундай жиноят содир этган, уч йилгача озодликдан маҳрум этилган, шу билан бирга, озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жиноятлар учун ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилинади. Фармоннинг ушбу моддаси жазони ижро этиш муассасаси, шунингдек, тергов органи ва суд томонидан амалга оширилади.

Биринчи маротаба олти йилгача муддатга озодликдан маҳрум этилган ва белгиланган жазо муддатининг камида тўртдан бир қисмини ўтаган шахслар жазодан озод қилиниши Фармоннинг учинчи моддасида кўрсатилган. Бу дегани шахс биринчи маротаба жиноят содир қилганлиги учун судланиб, олти йил озодликдан маҳрум этилган ва жазо муддатини бир йилу олти ойини ўтаган бўлса, озодликка чиқишини билдиради.

— ***Назаримда, Фармоннинг 4-моддаси илгаригиларига қараганда, қамрови анча кенг. Шу ҳақда ўз фикрингизни билдирсангиз?***

— Бу моддага кўра, озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ жазо муддати бир йилдан кам қолган маҳкумлар озодликка чиқади. Яъни, шу йилнинг 28 августига қадар ўталмаган жазо муддати бир йил ва ундан камроқ қолган бўлса, маҳкум озод этилади.

Фармоннинг 5-моддаси эса, биринчи маротаба жиноят содир этиб, ўн йилгача озодликдан маҳрум этилган ва белгиланган жазо муддатининг камида ярмини ўтаган шахсларга жазодан бутунлай озод этилиш имконини беради.

Шу ўринда 6-модда ҳақида ҳам тўхталмоқчиман. Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 73-74 - моддаларига кўра, озодликдан маҳрум қилиш ва бошқа турдаги жазоларга ҳукм қилинган шахсларга нисбатан жазони ўташдан муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш қўлланилиши ёки жазонинг ўталмаган қисмини енгилроқ жазо билан алмаштирилиши мумкинлиги белгилаб қўйилган. Бу моддаларни қўллаш учун маҳкум белгиланган жазонинг маълум бир қисмини ўтаган бўлиши шарт. Масалан, оғир жиноят содир этган шахсга нисбатан жазо муддатининг камида учдан икки қисмини ўтагандан сўнг шартли равишда озодликка чиқарилиши, шунингдек, жазо муддатининг камида ярмини ўтаган бўлса, унга нисбатан жазони енгиллаштириш мумкин. Дейлик, саккиз йил муддатга озодликдан маҳрум қилинган шахс жазонинг тўрт йилини ўтаган бўлса, у ахлоқ тузатиш иши жазосига алмаштирилиши мумкин.

— ***Фармоннинг 7-моддасида 10 йилгача озодликдан маҳрум этилган ва жазо муддатининг камида учдан бир қисмини ўтаган маҳкумлар манзил-колонияларига ўтказилиши белгиланган. Бу қандай ҳуқуқий асосларга кўра, амалга оширилади?***

— Республика жиноят-ижроия кодекси 113-моддасига кўра, унча оғир бўлмаган жинояти учун судланганлар жазони ўташ даврида ўзининг ижобий жиҳатларини кўрсатган, тартиб-интизомга қатъий риоя қилган, жазо муддатининг камида учдан бир қисмини, оғир жиноят учун судланганлар эса, жазо муддатининг камида учдан икки қисмини ўтаган бўлса, манзил-колонияларга ўтказилади.

Фармоннинг 8-9-10 бандлари учун қўшимча изоҳ шарт эмас, деб ўйлайман.

— ***Шу ўринда бир савол туғилади: Фармоннинг 10-бандида Ўзбекистон Республикаси конституцион тузумига қарши жиноятлар содир этган шахсларга қарши амнистия қўлланилмаслиги қайд этилган. Шу масалага ҳам қисқача изоҳ бериб ўтсак, фойдадан холи бўлмайди.***

— Бунинг сабаби шундаки, террористик, экстремистик ва бошқа ноқонуний ташкилотлар, жиноий уюшмаларда иштирок этиш, миллий, ирқий адоват қўзғатиш ва жамоат хавфсизлигига қарши бошқа қилмишлар ўта оғир жиноятлар ҳисобланади. Бундай жиноят бир ёки бир неча киши ҳаётига эмас, балки бутун жамият, бутун халқ хавфсизлигига таҳдид солади. Менингча, бундай жиноятларни содир этган шахсларга нисбатан амнистия қўлланмаслигидан бутун жамият манфаатдор.

— ***Яқин кунларда маҳкумликдан озод этилиб, ўз оиласи бағрига қайтадиган ҳар бир инсон кўрсатилган меҳр-мурувватдан тўғри хулоса чиқариши, бу мурувват, ишонч унинг учун яна бир имконият эканлигини англаб етиши зарур, албатта. Шу ўринда сиз ҳуқуқшунос олим сифатида ана шундай кишиларга нима деган бўлардингиз?***

— Инсон дунёга бир марта келади. Қандай умр кечириши унинг ўзига боғлиқ. Президентимизнинг ушбу Фармони минглаб маҳкумларни озодликка чиқариш билан биргаликда уларга катта масъулият ҳам юклайди. Содда қилиб айтганда, одамийликка одамийлик билан, яхшиликка яхшилик билан жавоб бериш инсонга хос фазилат.

Бугунги озод, эркин, хотиржам ҳаёт қадрини, ўз ота-онаси, фарзандлари, оиласи шаъни ва тақдирини ўйлаган ҳар бир инсон ҳаётнинг аччиқ сабоқларидан тегишли хулоса чиқариши, табиийдир.

Давлат-акциядорлик

«ЎЗУЙЖОЙЖАМҒАРМАБАНК»

жамоаси

Сизларни энг улуғ, энг азиз, энг буюк, энг суюкли байрам

МУСТАҚИЛЛИКнинг

мунаввар 9 йиллиги билан чин дилдан қутлайди!

Истиқлолимиз боқий, юртимиз обод, дастурхонимиз тўкин, Ватанимиз сарҳадлари тинч ва барқарор бўлгай! Ҳуррият туйғулари ила соғлом авлодлар сафида камолга етаётган ўғил-қизларингиз ва невара-чевараларингизнинг тўй-ҳашамларини кўриш барчангизга насиб этсин! Биз эса улар учун кўркам ва шинам уй-жойлар қуриб, хизматингизда тураверайлик! Илоҳо, ниятларимиз ижобат бўлиб, фидойилик ҳеч биримизни тарк этмагай!

Мустақиллик байрами арафасида «Ўзуйжойжамғармабанк»и азиз юртдошларимизга янги омонат турларини таклиф этади:

Қисқа муддатли **«ИСТИҚЛОЛ»** омонати. «Истиқлол» омонати 2000 йилнинг 25 августидан 4 сентябрига қадар 35 кун муддатга қабул қилиниб, йилига 50% фойда тўланади.

Шуни мамнуният билан маълум қиламизки, 2000 йилнинг «Соғлом авлод йили» деб эълон қилиниши муносабати билан, банк ҳузурида янги **«БОЛАЖОН»** деб номланган болалар жамғармаси аҳоли хизматига тақдим этилди. Унга 16 ёшгача бўлган болаларга камида 5 йил муддатга жамғарма қўйиш мумкин. Жамғармангиз ҳар йил сақлаб берилгани учун 36% қўшимча даромад тўланади. Жамғарма муддати тугагач, мукофот тарзида яна қўшимча ҳақ тўланади. «Болажон» жамғармасига турли турдаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар саховат ёрдам пули маблағлари ҳам ўтказишлари мумкин.

«Ўзуйжойжамғармабанк» барча омонат кассалари аҳолидан **«АНТИҚА»** жамғармасига пул маблағларини қабул қилади. Унда Сиз сақланиш муддатини, фоиз миқдорини ва фойда олиш кунини ўз хоҳишингизга кўра белгилаш имкониятига эгасиз.
Давлат-акциядорлик «Ўзуйжойжамғармабанк»и жамғармаларингизни сир сақлашни ва зарур бўлган пайтда қайтарилишини кафолатлайди.

ЎЗ КЕЛАЖАГИНГИЗНИ «ЎЗУЙЖОЙЖАМҒАРМАБАНК» ҲАМКОРЛИГИДА ҚУРИНГ!

Маълумот учун телефонлар: 132-13-18, 133-31-62.

“TURKISTON”

xususiy ochiq aktsiyadorlik — tijorat investitsiya banki

Кўп миллатли Ўзбекистон халқини, банкнинг таъсисчилари, акциядорлари ва мижозларини

МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОНИМИЗНИНГ 9 ЙИЛЛИК

байрами билан самимий муборакбод этади.
Бу байрам барчангизнинг хонадонингизга файзу барака,
тинчлик-тотувлик ва хуш кайфият олиб келсин!
«TURKISTON» банки Сизнинг келажагингиз учун ҳақиқий ҳамкор сифатида хизмат кўрсатишдан манфаатдордир.

Келинг, кўринг, ишонч ҳосил қилинг: «TURKISTON» банки-КЕЛАЖАК банки.

«TURKISTON» БАНКИ АҲОЛИНИНГ БЎШ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ КЎПАЙТИРИШ МАҚСАДИДА СИЗГА ҚУЙИДАГИ ОМОНАТ ТУРЛАРИНИ ТАВСИЯ ЭТАДИ:

*Талаб қилиб олинадиган омонат, **йилига — 12%,***
*Депозит **3 ойга — 9%,***
*Депозит **6 ойга — 18%,***
*Депозит **12 ойга — 36%,***
*«Капитал плюс» **6 ойга ҳар 1 ойига — 3%дан.***

Манзилимиз: Тошкент шаҳри А. Темур 1-тор кўчаси, 6-уй.
Тел: 132-09-34, 34-63-96, 34-62-52.

3282

ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРНИНГ ДАВЛАТ МАРКАЗИЙ ДЕПОЗИТАРИЙСИ МЕҲНАТ ЖАМОАСИ

кўп миллатли Ўзбекистон халқини республикамиз

Мустақиллигининг 9 йиллик

қутлуғ ва муборак айёми билан сидқидилдан қутлайди.

Азиз юртдошларимизга, келажагимиз ворисларига гуллаб-яшнаётган озод ва обод, хур Ватан қолдириш йўлидаги ижобий ва ижодий ишларида улкан зафарлар, қолаверса кўҳна ва севимли юртимизда ҳамиша бахтли, фаровон ва осуда, тинч, кўркам ҳаёт кечиришни тилаймиз.

Қимматли қоғозларнинг Давлат марказий депозитарийси.

Чин маънода истиқлол фарзанди ҳисобланган, озод Ватан тупроғида унган «оқ олтин»дан рақобатбардош маҳсулот тайёрлаб, жаҳон бозоридан ўз харидорларини топаётган

«ЭЛТЕКС»

ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ

иқтисодий ислоҳотлар ҳамда маънавий янгиланишлар жабҳасида кўпчиликка ибрат бўлаётган элликқалъаликлар номидан бутун Ўзбекистон халқини энг улуғ, энг азиз байрамимиз –

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 9 ЙИЛЛИГИ БИЛАН

самимий муборакбод этади, мамлакатимизга равнақ, муқаддас чегараларимизга дахлсизлик, ҳар бир хонадонга тинчлик, осойишталик, тўкин-сочинлик, ҳар бир ватандошимизга бахту омад тилайди.

«Элтекс» гўзал диёримизнинг сўлим «Швейцарияси» деб ном олаётган Оқчакўл соҳилларидан ўз ҳамкорларига байрам саломини йўллайди.

Байрам барча-барчамизга бахт келтирсин!

3258

«БОҒОТ-ДОН»

ОЧИҚ ТУРДАГИ ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ

Собитқадамлик билан буюк келажак пойдеворини қураётган ўзбек халқини энг суюк ва энг буюк байрамимиз –

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 9 ЙИЛЛИГИ БИЛАН

муборакбод этади!

Мустақиллик бизни ҳурфикр қилди, озод ва обод юртда яшаш бахтини берди. Ўз тақдиримизни ўзимиз белгилашдек бахтга муяссар этди. Жамиятимизни жаҳон тараққиётининг илғор тажрибалари асосида равнақ топтиришга беқиёс имкониятлар яратди.

Жамоамиз аъзолари мустақиллигимизни янада мустаҳкамлашда, иқтисодиётимизни юксалтиришда ўз ҳиссаларини қўшаётганликларидан мамнундирлар.

Тилагимиз – мамлакатимизнинг иқтисодий куч-қудрати ва салоҳияти янада юксалаверсин. Хирмонимиз донга, дастурхонимиз нонга, қалбларимиз эса ярашиш ишқида ёниб, орзу ниятларга тўлаверсин. Юртимиздаги тинчлик ва барқарорликни кўз қорачиғидай асрайлик!

3288

KASANSAYTEKMEN

Wool Textile Industry

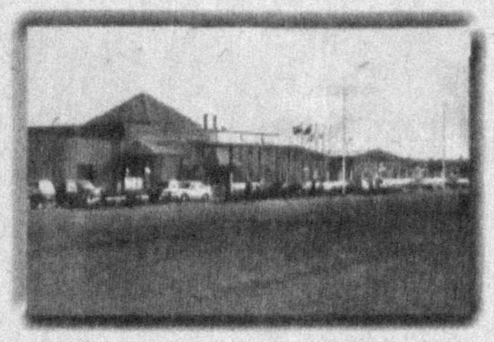

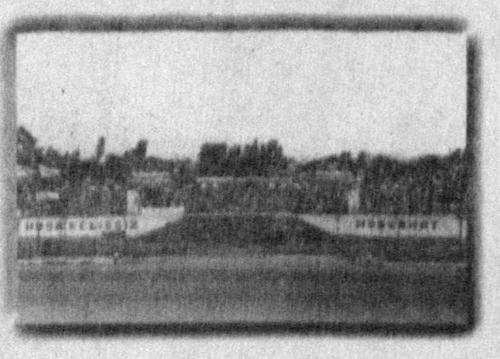
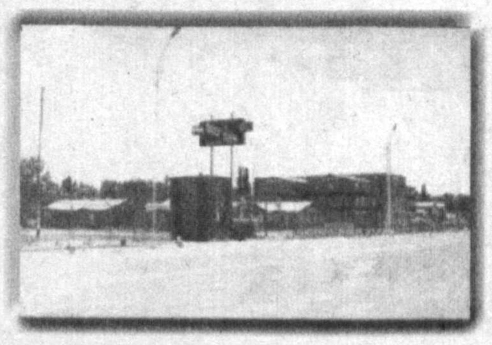
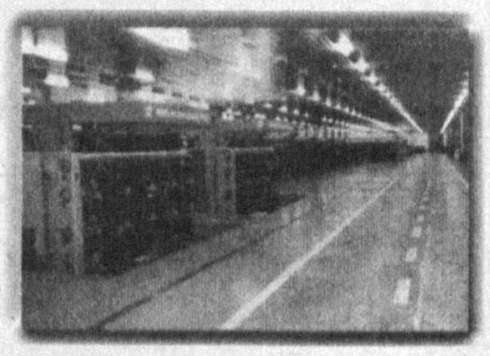

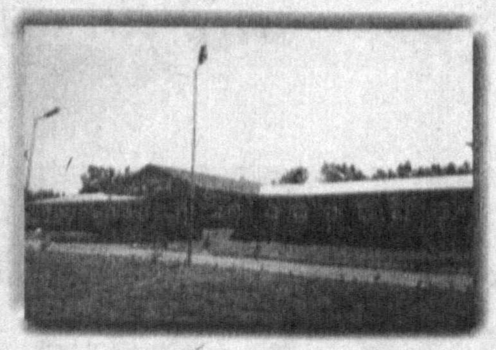

Замонавий технологияларда жаҳон стандартлари талабларида маҳсулот ишлаб-чиқарувчи ва хизмат кўрсатувчи Ўрта Осиёда энг буюк жун саноати секторига эга бўлган «Косонсой-Текмен» қўшма акциядорлик корхонаси Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 9 йиллигини биргаликда нишонлашдан ғурур туяди ва Ўзбекистон халқини мустақиллик байрами билан чин кўнгилдан муборакбод этади.

Мустақиллик байрамингиз муборак бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси гуллаб-яшнайверсин!

Манзилгоҳ: Наманган вилояти, Косонсой шаҳри, Истамбул кўчаси,717270
Тел: (998 369 65) 23 355,23 459,24 256,22 015,21 293,22 035,22 392
(998 369 22) 61 317,55 036,55 037
Факс: (998 369 65) 22 566
Web: www.kasansaytekmen.com e-mail: kastek@online.ru, kstekmen@online.ru

Тошкент офиси: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, №41 уй
Тел: (371) 133 29 75,133 39 05
Факс: (371) 133 67 51 e-mail: tektash@naytov.com

3295

G`allabank

«ҒАЛЛАБАНК»: ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДА

МОҲИЯТИГА КЎРА, БАНК ТИЗИМИ БУГУНГИ КУНДА ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ЛОКОМОТИВ ВАЗИФАСИНИ ЎТАШИ ВА ШУ БИЛАН ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ БАРЧА СУБЪЕКТЛАРНИ ЎЗ ИШИНИ ЗУДЛИК БИЛАН ҚАЙТА ҚУРИШ ВА БОЗОР МЕХАНИЗМЛАРИНИ ҚАТЪИЙ ЭГАЛЛАШГА ДАЪВАТ ЭТУВЧИ МУАССАСА БЎЛИБ ҚОЛМОҒИ ДАРКОР.

Ислом КАРИМОВ.

Банк ташкил этилганидан буён ўтган 6 йилнинг дастлабки якунлари (2000 йил 1 август ҳолатига):

- Банк активлари 12,6 мартага;
- Банк капитали 475 мартага;
- Кредит қўйилмалари 55 мартага;
- Инвестициялар 34 мартага ўсган.
- Банк филиал ва бўлимлари 29 тани;
- Мижозлари сони 20398 тани ташкил этади.

Банк капиталини ва ресурс базасини кўпайтириш борасидаги ишлар:

* Ўтган давр ичида банкнинг акциялари 5 марта чиқарилиб, тўлиқ жойлаштирилди.

* Банк ташкил этилган кундан бошлаб 2000 йилнинг 1 август ҳолатига кўра, Устав капитали 150 баравар ўсди.

* Банкнинг акциядорлари сони 68 баравар ошди, жумладан, жисмоний шахс бўлган акциядорлар сони 1210 тани ташкил этди.

* Банк ўз акциядорларига 1999 йил якуни бўйича йиллик 42 фоиз, жами 372,6 млн. сўм дивиденд тўлади.

* Ҳозирги кунда банк акцияларининг VI эмиссияси проспекти Марказий банк рўйхатидан ўтказилди.

* Ҳар йилги фаолият якунларини халқаро аудиторлик компаниялари томонидан аудитдан ўтказиш йўлга қўйилди. Жумладан, 1999 йил якунлари бўйича "Прайсвотерхаус Куперс" халқаро аудиторлик компаниясининг хулосаси олинди.

Тадбиркорлар билан ҳамкорлик борасида:

Бугунги кунда банк 3719 та турли фаолият билан шуғулланувчи тадбиркорга,

жумладан, ***870 та деҳқон ва фермер;***
2061 та ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш билан машғул тадбиркор;
788 та якка тартибдаги тадбиркорга хизмат кўрсатмоқда.

Тадбиркорлар фаолиятини рағбатлантириш ҳамда уларни имтиёзли кредитлашни мунтазам йўлга қўйиш мақсадида "Имтиёзли кредитлаш жамғармаси" шакллантирилмоқда. Мазкур жамғармага банк соф фойдасининг 25 фоизини йўналтириш тўғрисида қарор қилиниб, йил охиригача унинг миқдорини, бизнес-режага кўра, 270 млн. сўмга етказиш мўлжалланмоқда.

2000 йил 1 август ҳолатига кўра, банк томонидан тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш учун:

а) ўз маблағлари ҳисобига жами 580,6 млн. сўм, шу жумладан, 318,6 млн. сўм микрокредит берилган;

б) бюджетдан ташқари жамғармалар маблағлари ҳисобига 86,1 млн. сўм кредит ажратилган;

в) тадбиркорларга банк ва бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан берилган умумий имтиёзли кредитлар суммаси 341,1 млн. сўмни ташкил қилмоқда.

Тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш борасида эришилган дастлабки натижалардан бири — 850 дан ортиқ янги ишчи ўрни яратилди.

АҲОЛИНИНГ БЎШ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ЖАЛБ ҚИЛИШ БОРАСИДА:

+ 2000 йилнинг 1 август ҳолатига кўра, 37 та жамғарма шохобчаси мавжуд бўлиб, улар 15509 нафар омонатчига хизмат кўрсатмоқда.

+ Банкдаги омонатлар қолдиғи, 2000 йилнинг 1 август ҳолатига кўра, жорий йилнинг 1 январ ҳолатига нисбатан 2 баробар ошди.

+ Ҳозирги кунда республика фуқаролари учун 14 турдаги омонат очилган бўлиб, шундан янги омонат турлари қуйидагилардан иборат:

«Соғлом авлод йили». Унда қуйидаги омонат турлари таклиф этилди:

- **1 ойдан 7 ёшгача** бўлган болалар учун — "7х25" омонат тури;
- **3 ойга 10 фоиз** миқдорида;
- **6 ойга 21 фоиз** миқдорида;
- **9 ойга 32 фоиз** миқдорида;
- **1 йил муддатга 40 фоиз** миқдорида.

Республикамиз Мустақиллигининг 9 йиллиги муносабати билан барча фуқароларга байрам туҳфаси сифатида «ИСТИҚЛОЛ-9» омонат тури таклиф этилди:

✓ ушбу омонат тури бўйича ойига 3,9 фоиз ҳисобланиб, ҳар ойдан сўнг қўшилган фоиз суммасини бериш ёки

✓ ойига 4,1 фоизли жадвал бўйича 5 ойдан сўнг қўшилган фоизни бирйўла омонат суммаси билан бериш кафолатланади.

БУНДАН ТАШҚАРИ БАРЧА ФУҚАРОЛАР УЧУН МЎЛЖАЛЛАНГАН ЯНА:

«Капитал-III» 1 йиллик омонат тури, йиллик 42 фоиз миқдорида даромад тўланади ва ҳар 3 ойда қўшилган фоиз даромадини;

«Капитал-II» 2 йиллик омонат тури, йиллик 52 фоиз миқдорида даромад тўланади ва ҳар 6 ойда қўшилган фоиз даромадини;

«Капитал-I» 3 йиллик омонат тури, йиллик 60 фоиз миқдорида даромад тўланади ва ҳар йилда қўшилган фоиз даромадини бериб боради.

Банк қўйилмалар миқдори ҳақида сир сақлашни ва муддати келган омонатларни мижознинг биринчи талаби бўйича тўлаб боришни кафолатлайди.

Республика ихтисослашган акциядорлик тижорат банки — "ҒАЛЛАБАНК" филиал ва бўлимлари рўйхати

Марказий идора манзили: 700060, Тошкент ш., «Шаҳрисабз» кўч., 36.
Телефон: (3712) 133-42-25, 136-16-17, 136-11-05, 136-15-01.
Факс: (3712) 136-16-17, 136-11-05, 133-71-72, 133-70-40.
«Ғаллабанк»нинг амалиётлар бошқармаси, 700060, Тошкент ш., «Шаҳрисабз» кўч., 36. Телефон/Факс: (3712) 136-70-60, 133-44-66, 133-42-95.

	Филиалнинг номи	Телефон рақами	Манзили
1.	Андижон вилоят филиали	(3742) 22-23-71, 22-23-69	710000, Андижон ш., Фитрат кўчаси, 236
2.	Қўрғонтепа бўлими	(37472) 25-87-99, 1-10-32	711300, Қўрғонтепа ш., Тельман кўчаси, 100
3.	Бухоро вилоят филиали	(3652) 25-70-49, 25-85-48	705013, Бухоро ш., Т.Шевченко кўчаси, 19
4.	Жиззах вилоят филиали	(37222) 4-19-38, 4-24-13	708000, Жиззах ш., «Тўқимачилар» кўчаси, 2А
5.	Қашқадарё вилоят филиали	(37522) 3-09-32, 3-24-43	730006, Қарши ш., И. Мўминов кўчаси, 68
6.	Кўкдала бўлими	(37556) 2-12-38, 2-11-64	731622, Чироқчи тумани, «Кўкдала» жамоа-ширкат хўжалиги маркази.
7.	Яккабоғ бўлими	(37558) 2-46-80, 2-47-08	731500, Яккабоғ ш., Фурқат кўчаси, 1
8.	Қорақалпоғистон Республикаси филиали	(36122) 3-72-19, 3-75-09	742000, Нукус ш., Қизкетген, пос., 6-проезд, 12
9.	Қонликўл бўлими	(36131) 2-38-8, 2-43-69	743800, Қўнғирот ш., «Қорақалпоғистон» кўчаси, 25
10.	Чимбой бўлими	(36144) 2-42-56, 2-16-82	743300, Чимбой ш., Шайдаков кўчаси, 36
11.	Беруний бўлими	4-30-4, 4-87-82	742000, Беруний ш., Халқлар дўстлиги кўчаси, 10
12.	Наманган вилоят филиали	(36922) 3-27-92, 3-26-78	716008, Наманган ш., «Ахси» кўчаси, 2
13.	Поп бўлими	(36943) 3-26-76, 3-18-90	717000, Поп ш., «Дўстлик» кўчаси, 45
14.	Учқўрғон бўлими	(36946) 2-20-86, 2-37-03	717400, Учқўрғон ш., «Дўстлик» 3-берк кўчаси, 1
15.	Навоий вилоят филиали	(43622) 4-92-41, 4-90-61	706800, Навоий ш., «Ғалаба» шоҳкўчаси, 149А
16.	Самарқанд вилоят филиали	(3662) 31-23-17, 31-04-48	700300, Самарқанд ш., Сартепа, 148А
17.	Тайлоқ бўлими	(3662) 31-16-04	704453, Тайлоқ ш., Амир Темур кўчаси, 15
18.	Сурхондарё вилоят филиали	(36622) 4-96-63, 4-00-86	732903, Термиз ш., «Зерновая» кўчаси, 1
19.	Шўрчи бўлими	(37645) 3-10-62, 3-22-61	733400, Шўрчи тумани, Мустақиллик, 77
20.	Сирдарё вилоят филиали	(3672) 25-14-32, 25-14-10	707000, Гулистон ш., Н. Маҳмудов кўчаси, 48
21.	Фарғона вилоят филиали	(3732) 22-82-01, 22-69-62	712025, Фарғона ш., «Қурувчилар» кўчаси, 13
22.	Қува бўлими	(37331) 5-34-98, 5-37-86	713910, Қува ш., Қорабоева кўчаси, 1А
23.	Қўқон бўлими	(37355) 2-50-52, 2-50-63	713000, Қўқон ш., Қудуқлик, пос.
24.	Хоразм вилоят филиали	(3622) 27-48-08, 27-27-90	740000, Урганч ш., «Хонқа» кўчаси, 20
25.	Хонқа бўлими	(36239) 9-10-59, 34-03-67	744600, Хонқа тумани, «Хонқа» кўчаси, 35-а
26.	Ўқув бўлими	(3712) 34-32-03, 35-35-76	700084, Тошкент ш., Ш.Рашидов кўчаси, 94-а
27.	Оҳангарон бўлими	(264) 5-53-86, 5-62-65	702430, Оҳангарон ш., Ф. Хўжаев кўчаси, 2
28.	Бекобод бўлими	(291) 2-50-22, 2-30-91	702930, Бекобод ш., «Бирлик» кўчаси, 5

Банк фаолиятининг устувор йўналишлари

Кредит сиёсати бўйича:

- Кредит хатарлари даражасига таъсир кўрсатувчи омилларни аниқлаш, уларни баҳолаш ва бартараф этиш;
- қарз олувчининг кредитга лаёқатлилик даражасини ва унинг молиявий аҳволини кредит хатарини башорат қилиш мақсадларида ўзгартириш имкониятларини аниқлаш;
- муаммоли ссудаларни олдиндан аниқлаш ва уларни сўндириш чораларини ишлаб чиқиш;
- кредит қўйилмаларини диверсификация қилишни, уларнинг ликвидлиги ва даромадлилигини таъминлаш;
- кредит олган мижоз билан доимий алоқада бўлиб туриш;
- кичик ва ўрта тадбиркорликни, деҳқон ва фермер хўжаликларини молиявий қўллаб-қувватлаш.

Бошқа соҳалар бўйича:

- Молиявий базани мустаҳкамлаш, шу жумладан, Устав капиталини доимий равишда ошириб бориш ва узоқ муддатларга маблағларни жалб қилиш;
- Юридик ва жисмоний шахсларнинг бўш пул маблағларини муддатли омонатларга жалб қилиш суръатларини ошириш;
- Хорижий инвесторларни ва замонавий ишлаб чиқариш технологияларини мамлакатимизга жалб қилиш ҳамда кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш мақсадида жаҳоннинг йирик молиявий институтлари кредит линияларини йўлга қўйиш ва яқиндан ҳамкорлик қилиш;
- Кичик ва ўрта тадбиркорларни, жумладан, деҳқон ва фермер хўжаликларини молиявий қўллаш ва молиялаштиришнинг соддалаштирилган тизимини яратиш;
- Банк активлари ва пассивлари сифатини яхшилаб бориш, жумладан, тизимимизда ўз фаолиятини юритаётган корхоналарнинг молиявий ҳолати устидан мониторинг ўрнатиш;
- Республика фонд бозорида амалиётлар турини кўпайтириш ва банк акциялари ликвидлигини ошириш;
- Мижозларга янги хизмат турларини, жумладан, "Мини банк" ва "Мижоз банк" тизимини янада кенг қўллашни жорий этиш;
- Банкнинг мутахассис ва раҳбар ходимлари иштирокида мақсадли семинарлар ташкил этиш;
- Банкда корпоратив тизимини жорий этиш, ички назорат ва ҳисобот тизимини такомиллаштириш каби чора-тадбирларни амалга ошириб бориш орқали банк ишини бугунги кун талабларига мослаштиришдан иборатдир.

«Ғаллабанк» банклараро "Ахборрейтинг" компанияси томонидан ўтказилаётган тижорат банк-лари рейтингини аниқлаш дастурида фаол иштирок этиш орқали ўз фаолиятини мижозларга, акциядорларга ва барча қизиқувчи шахсларга янада яқинлаштиради ва улар учун маълумотлар очиқлилигини таъминлашни муҳим вазифасига айлантиради.

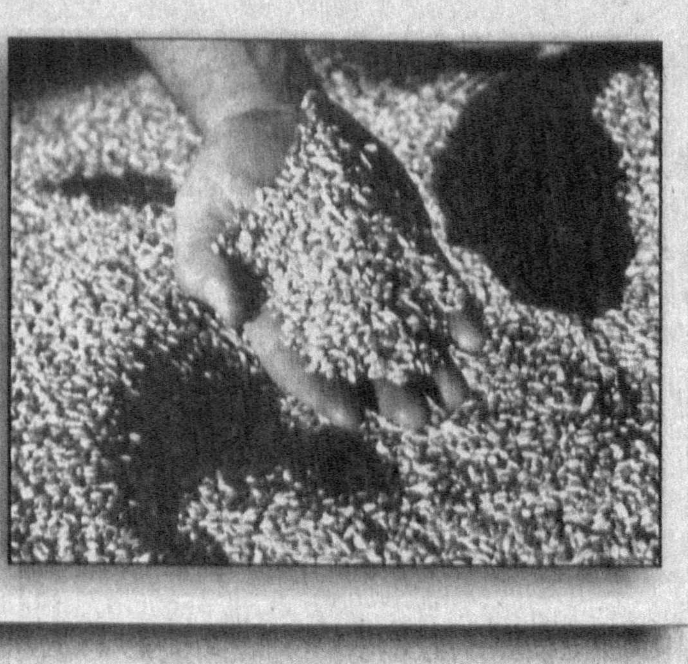

Банк Кенгаши ва банк Бошқаруви мустақил юртимизда истиқомат қилувчи барча ватандошларимизни Истиқлолимизнинг 9 йиллик шодиёнаси билан самимий қутлайди ва ўзаро манфаатдорлик асосидаги ҳамкорликка чорлайди.

СЕН БАРИБИР МУҚАДДАССАН, МУҚАДДАС АЁЛ!

Оналар меҳрини офтобга менгзашади. Офтоб ўз нури ила ер юзидаги жамики мавжудотни бирдай баҳраманд этгани каби, оналар меҳридан олам мунаввар, оила чароғон, хонадон пурзиё.

Истиқлол байрамининг 9 йиллиги арафасида тўққиз фарзандли тўққиз нафар онахон билан учрашувга йиғилганлар аёл нафақат хонадон, балки жамиятимиз гултожи эканини эътироф этишди.

Паркент туманида яшовчи тўққиз куёвли, 9 келинли қайноналар Ҳ. Юнусова, С. Рустамова, Ё. Муҳаммадиёрова, М. Савирова, Қ. Ҳайдарова, Ҳ. Исматова, К. Зокирова, Ш. Мирҳодиева ва М. Маҳкамовалар ўз ҳаёт йўллари, турмушнинг ширин хотиралари ва баъзан синовли онлари ҳақида сўзлашди.

– Оилада эркак подшо бўлса, аёл унинг вазиридир, – дедилар 9 келинли онахон Қумри Ҳайдарова. – Балки ана шу вазирлик мавқеимизни сақлаганимиз, оиламиз раҳбари ҳурматини жойига қўйганимиз ва айни чоғда фарзандлар тарбиясини энг муҳим иш деб билганимиз боис ҳам бугунгидай иззат-икромга сазовор бўлгандирмиз.

Учрашувда Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ ёзувчиси Саид Аҳмаднинг иштирок этиши, давра қатнашчилари ва айниқса аёлларга билдирган эзгу тилаклари даврага янада файз киритди. Тўққизтадан фарзандни оқ ювиб оқ тараган, уйлаб-жойлаб эл хизматига камарбаста қилган пиру бадавалат онахонлар билан учрашув шоирлар иштирокидаги шеърхонлик, куй-қўшиқларга уланиб кетди.

М. ХОЛМАТОВА.

СУРАТЛАРДА: кечадан лавҳалар акс эттирилган.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

САХОВАТ

Тошкентнинг Мевазор маҳалласида истиқомат қилувчи беш ака-ука Қўчқоровлар хайрли ишга қўл уришди. Куни кеча Чилонзор туманининг шу маҳалласида «Аҳил» деб номланувчи янги стадионнинг очилиш маросими бўлди. Қатортол, Мевазор, Шотурсун Ғуломов, Хайробод маҳалла аҳилларининг орзуси ушалди. «Соғлом авлод йили»да бу стадионнинг ишга тушиши болаларга муносиб совға. Ҳомийлардан бири Убайдулла ака билан суҳбатлашганимизда бу ерда катта спорт комплекси бунёд этилишини енгил атлетика, волейбол, теннис, биллиард ўйинлари ҳам ташкил қилиш ниятлари йўқ эмаслигини айтди. Буни очишдан мақсадимиз, болалар бебош бўлиб, ҳар хил ёмонликларга ўрганмасин, бўш вақтларида спорт билан шуғуллансин, чемпионлар шу маҳаллалардан чиқсин, деймиз.

Маъсуда ЁҚУБОВА.

ФАХР

«Буюк хизматлари учун...» Бу таърифга изоҳнинг ўзи ортиқчадек гўё. Ҳа, ҳақиқатан ҳам, уларнинг нафақат беқиёс истеъдоди, балки Ватани, халқи, миллати ривожи учун қолдирган ўлмас мероси буюк хизмат билан баробар десак, муболаға бўлмас. Ўзбек миллий маданияти ривожига улкан ҳисса қўшган марҳум адиблар, санъат усталарининг Юртбошимиз Фармони билан «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотланиши уларнинг оилаларига улуғ байрамимиз арафасида шундай қувонч олиб кирдики...

Ҳасан РАЖАБИЙ — Ўзбекистон халқ ҳофизи:

— Ватани, халқи учун яшаган, меҳнат қилган падари бузрукворимизнинг хизмати шу қадар тақдирланиши, эъзоз билан эътироф этилиши биз, Ражабийлар сулоласини беадад қувонтирди. Қолаверса, отамизнинг руҳлари ҳам шод бўлди шу кун. Буни қарангки, фидойилик билан қилинган ишлар ёддан чиқмас экан. Ахир, Юнус Ражабийни бежиз мусиқа отахони, деб аташмаган-да. Бугун тўқсон олти ёшли қаҳрамон волидаи муҳтарамамиз Қумри она қўлларини дуога очиб юртимизга тинчлик, Юртбошимизга омонлик тилаб, отамизга берилган юксак мукофот учун оиламиз миннатдорчилигини чин қалбдан изҳор этяптилар.

Олмос:

— Отам — Ўзбекистон халқ шоири, академик Ғафур Ғуломга «Буюк хизматлари учун» орденининг берилиши ҳақидаги хабар, очиғи, мени жуда ҳаяжонлантириб юборди. Беихтиёр у кишининг ушбу сатрларини эсладим.

«Азиз асримизнинг
азиз онлари
Азиз одамлардан
сўрайди қадрин.
Фурсат ғаниматдир
шоҳ сатрлар-ла
Безамоқ чоғидир
умр дафтарин».

Зеро, умр дафтарини безаган шеърий меросларининг бойлиги, унинг бугунги кунда ҳам миллат тараққиётига қўшган ҳиссасининг улуғлиги исботи, аслида бу мукофот. Шу ўринда бизга отамизни қайта «тирилтириб» берганлари учун Юртбошимизга минг раҳмат айтгим келади. Шоир уй-музейида совет даври мукофотлари талайгина. Бироқ юртимиз мустақил бўлгандан сўнг таъсис этилган мазкур орденнинг ўрни бошқа, деб ўйлайман. Отам ўзлари ҳаёт бўлганларида қанчалар шодланар ва иймоним комилки, бунинг эвазига янада баракали меҳнат қилган бўлардилар. Фарзанд учун ота-онаси ҳақида яхши гап эшитиш қанчалар фахрли бўлса, у кишининг мукофотга лозим топилиши инчунун.

Жамшид ЗОКИРОВ — Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист.

— «Ўлдинг, ўчдинг», деган гап бор халқ орасида. Бироқ Ботир Зокиров вафотига ўн тўрт йил ўтган бўлса ҳам ҳануз у кишининг қўшиқлари янграйди. Ҳар янги ижро у кишини қайта-қайта эслатади бизга. Ботир акам санъат фидойиси, санъат шайдоси эдилар. Ва шу санъат йўлида ўлим топдилар. Ҳақиқатни йўқ дейишади-ю, лекин у бор. Барибир бир кун ярақлаб юзага чиқади. Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокировга берилган юксак мукофот ана шу ҳақиқатнинг борлиги ифодаси дея оламан. Акам сингари бошқа марҳум адиб ва санъаткорларга бундай мукофотнинг берилиши Юртбошимизнинг санъат аҳлини, ижодкорларни нечоғли ардоқлаши, эъзозлаши ифодасидир.

«Халқ сўзи» мухбири Умида ФАЙЗИЕВА ёзиб олди.

УНСУРГА ОМОНЛИК БЎЛМАЙДИ

Мустақиллик нашъасини тотиб, ўз миллий давлатининг ёрқин келажагини барпо этаётган Ўзбекистон халқлари манфур террорчиларнинг бузғунчилик ҳаракатларини кескин қораламоқдалар. Металлургия ва машинасозлик саноати корхоналарида норозилик йиғилишлари ўтаётир.

— Террорчилар тоғли ҳудудларга суқулиб кириб, халқларимизнинг осойишталигига, баҳамжиҳатлигига раҳна солишга уринишмоқда, — деди «Ўзметкомбинат» акциядорлик-ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб ўтган йиғилишда касаба қўмитасининг раиси М.Холиқулов. — Ватан хоинларига лаънатлар бўлсин. Биз, Металлурглар Ватан қудратини ошириш учун ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қиламиз.

Чирчиқдаги «Трансформатор» очиқ турдаги акциядорлик жамиятида меҳнат фахрийси Р.Абхаиров сўзга чиқиб, хушёрликни оширишга, террорчиларга муносиб зарба беришга даъват этди. «Бизнинг фидокорона меҳнатимиз, ғайрат-ташаббусимиз ва жамиятда баҳамжиҳатликни сақлаш учун самарали ташвиқот-тарғибот ишимиз — қора кучларга муқаррар зарбамиздир», — деди нотиқ.

«Қизилқум» олтин изловчилар артели жамоатчилиги ҳам унсурларни қоралаб резолюция қабул қилди.

Ўз мухбиримиз.

АЖИНИЁЗ ЗАМИНИГА ЭЛТАР ЙЎЛ

Истиқлолнинг 9 йиллиги арафасида Нукус-Бўзатов йўлини таъмирлаш юзасидан катта ҳажмдаги ишлар уддаланди. Туман йўллардан фойдаланиш бошқармаси биргина шу йўлнинг ўзида 8 миллион сўмдан ортиқ таъмирлаш ишларини бажарди. Шу кунларда «Еркиндарё» қўрғонида янгидан барпо этилган касб-ҳунар коллежи ҳудудини ободонлаштириш давом этмоқда.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 716. 18918 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Ф. Санаев.
Навбатчи — Б. Остонақулов.
Мусаҳҳиҳ — А. Сатторов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 00.10* 1 2 3 4 5 6